

1

KATSAUS KUNTAYHTYMÄN TOIMINTAAN SUUNNITTELUKAUDELLE 2009 – 2011

1.1

Yleistä

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on yläsavolaisten kuntien vuonna 1962 perustama ja omistama seutukuntakohtainen koulutuksen järjestäjä, joka toiminnallaan tähtää alueemme väestön hyvinvoinnin ja elinkeinoelämän kilpailukyvyyn parantamiseen monipuolisen ammatillisen osaamisen kautta. Kuntayhtymä vastaa pääosasta seutukunnan ammatillisesta peruskoulutuksesta ja aikuiskoulutuksesta sekä kokonaisvaltaisesti oppisopimuskoulutuksesta. Yleisen ammattikoulutuksen toiminta käynnistyi seutukunnalla syksyllä 1964, kun silloinen Ylä-Savon ammattikoulu aloitti ensimmäisen lukuvuotensa. Näin ollen nykyinen ammattiopisto on toiminut seutukunnan laaja-alaisena kouluttajana 44 vuotta. Toisaalta eräät aikaisemmin itsenäisinä oppilaitoksina toimineet ja nykyisin ammattiopistoon liitetyt opetusyksiköt omaavat seutukunnallamme yli satavuotisen perinteen.

Kuntayhtymä tuottaa koulutuspalveluja monialaisessa Ylä-Savon ammattiopistossa sekä nuorille että aikuisille yhden päivän täydennyskoulutuksesta kahden tutkinnon samanaikaiseen opiskeluun elinkeinojen kaikilla pääaloilla: alkutuotanto, teollisuus, rakentaminen, palvelualat ja kulttuuri; päiväopetuksesta iltaisin ja viikonloppuisin tapahtuvaan opetukseen, päätoimisesta opiskelusta työn ohessa tapahtuvaan, koulumuotoisesta monimuoto- ja oppisopimuskoulutukseen.

Ensisijaisia tavoitteita toiminnassamme on koulutuksen hyvä laatu, asiakkaiden tarpeiden mukainen sisältö ja ammattien uusimmat osaamisvaatimukset. Kuntayhtymä on aktiivisesti mukana alueellisissa koulutuksen ja elinkeinoelämän yhteisissä kehittämishankkeissa ja haluaa antaa niihin oman asiantuntemuksensa alueen merkittävimpänä ammatillisen koulutuksen järjestäjänä. Koulutuksen järjestämisessä tehdään yhteistyötä laajasti eri toimijoiden kanssa sekä seutukunnalla että maakunnassa ja osittain koko Itä-Suomen alueella.

1.2

Koulutuksen järjestämislupa ja opiskelijamäärät

Voimassa olevan opetustoimen lainsäädännön mukaisesti opetusministeriö päättää koulutuksen järjestäjän hakemuksen perusteella koulutuksen järjestämisluvasta määrääjäksi tai toistaiseksi.

Tällä hetkellä voimassa oleva opetusministeriön päätös on tarkistettu keväällä 2008. Sen mukaan kuntayhtymässä on 1100 vuosio opiskelijapaikkaa ammatillisessa peruskoulutuksessa. Sen lisäksi kuntayhtymän järjestämislupa sisältää oppisopimuskoulutuksen järjestämislupa. Siinä ei ole opiskelijamäärän tai koulutuslakohtaisia rajoituksia perustutkintokoulutuksen osalta. Sitä vastoin lisäkoulutuksen määrä ja rahoitus päätetään vuosittain erikseen opetusministeriön budjetin perusteella.

Opetusministeriö on päätöksellään 15.5.2006 hyväksynyt kuntayhtymän ammatillisen lisäkoulutuksen (aikuiskoulutuksen) järjestämisluvan ja siihen liittyen erillisen toimiluvan pysyvistä alueellisesta työelämän kehittämis- ja palvelutehtävistä. Uuden Euroopan neuvoston säädösten mukaisen kuorma- ja linja-autonkuljettajien perustason ammattipätevyyskoulutuksen järjestämisluvan edellyttämä opetusministeriön hyväksymä koulutuskeskuksen ylläpitämislupa on saatu 1.1.2008 alkaen. Kuntayhtymä saa järjestää opetusministeriön luvan perusteella sekä nuorten että aikuisten kuorma- ja linja-autonkuljettajien ammattipätevyyskoulutuksen toimialueellaan ja maarakennuskoneenkuljettajille koko Itä-suomen alueelle. Luvat ovat ammattiopiston logistiikan opetuksen ja autokoulutoiminnan kannalta keskeisessä asemassa. Opetusministeriö on valmistellut yhdessä maakuntaliittojen kanssa vuosina 2006 – 2007 perusteellisen ehdotuksen koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisohjelmaksi, KESU 2007 – 2012. Ohjelma hyväksyttiin valtioneuvostossa joulukuussa 2007. Tähän liittyen on opetusministeriö käynnistänyt ammatillisen koulutuksen järjestäjien verkoston kokoamisen vauhdittamishankkeen vuosille 2006 – 2008. Kuntayhtymän edustajat ovat osallistuneet maakuntaliiton ja lääninhallituksen antamien lausuntojen valmisteluun ko. asioissa.

Keskipitkällä aikavälillä vuoteen 2015 mennessä tulevat nuorisosteiden ikäluokat pienenevät noin 18 %, joka tarkoittaa kuntayhtymän ammatillisen peruskoulutuksen määrässä lähes 200 vuosioiskelijan vähennystä. Toisaalta työelämän tarpeet ja nuorten ammatillisen koulutuksen vetovoiman lisääntyminen parantavat opiskelijamäärää. Tästä on esimerkkejä sekä valtakunnalliselta että alueelliselta tasolta kahden viimeisen vuoden ajalta.

Oppisopimuskoulutuksen vuosioiskelijämäärän tavoite on noin 300 opiskelijaa, joista yli puolet on perustutkintokoulutuksen opiskelijoita ja pienempi osa on ammatillisen lisäkoulutuksen suorittajia. Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäminen on valtionosuusperusteisena opetusministeriön rahoittamaa ja toisaalta maksupalveluperusteisena työvoimaministeriön rahoittamaa. Näissä opiskelijamäärät tilastoidaan opiskelijatyöpäivinä, jotka voidaan muuttaa laskennallisesti opiskelijatyövuosiksi. Ammattiopiston aikuiskoulutuksen tulosalueen opiskelijatyöpäivien määrä on suunnittelukaudella noin 105 000 – 110 000 eli keskimäärin noin 520 - 550 vuosioiskelijaa.

1.3

Ammattiopiston toiminta ja koulutuksen kehittämishankkeet

Kuntayhtymän varsinainen opetustoimi on järjestetty syksystä 2000 alkaen yhdistetyssä monialaisessa Ylä-Savon ammattiopistossa. Opiston kiinteät toimipaikat sijaitsevat lisalmessa ja Kiuruvedellä ja sen lisäksi koulutusta järjestetään myös muiden jäsenkuntien alueella pääosin aikuiskoulutuksena ja oppisopimuskoulutuksena.

Seutukunnallemme merkittävänä koulutuksena on luonnonvara-alan koulutus ja sen kaksi toimipistettä Peltosalmella ja Hingunniemessä. Näihin rekrytoidaan myös merkittävässä määrin opiskelijoita Itä-Suomen ja osittain koko valtakunnan alueelta. Opetusmaatilat ja tukipalvelut vaativat muita koulutusaloja suuremmat toimitila- ja henkilöstöresurssit. Näiden toimipaikkojen johtamisjärjestelmää vah-

vistetaan edelleenkin omatoimiseen kehittämiseen. Kuntayhtymän hallintosääntö on tarkistettu 1.8.2007 alkaen nykyistä vastuujakoa vastaavaksi.

Ylä-Savon seutukunta on hyväksytty edelleen jatkamaan vuosina 2007 – 2010 sisäministeriön aluekeskusohjelmassa. Kuntayhtymä on ollut keskeisesti mukana ohjelman valmistelussa ja hankkeeseen on kirjattu mukaan joitakin kuntayhtymän vetovastuulla olevia kärkihankkeita. Myös kuntayhtymän tarvittavat omarahoitussuudet alueellisiin kehittämishankkeisiin (150 000 euroa/vuosi) on panostuksemme alueelliseen yhteistyöhön jäsenkuntien ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Uuden EU:n ohjelmakauden vuosille 2007 – 2013 Itä-Suomen alueohjelman toteuttamista on valmisteltu kuluvan vuoden aikana. Etenkin lääninhallituksen rahoittamasta ESR-rahoitteisesta ohjelmasta on mahdollisuus saada käyntiin ohjelmakauden alkuvuosina 2008 – 2009 merkittäviä ammatillisen koulutuksen kehittämishankkeita ja EAKR-ohjelmasta myös investointiavustusta laitehankintoihin. Merkittävin hanke on metallialan koneistuksen ja kokoonpanotekniikan osaamiskeskus työnimenään Educa Tech Center. Hankkeen valmistelutyötä tehdään yhdessä Savonia-ammattikorkeakoulun, Ylä-Savon Kehitys Oy:n ja Educaworks Oy:n kanssa. Toisaalta olemme mukana opetushallituksen valtakunnallisessa metallialan koulutuksen kehittämishankkeessa yhteistyössä Savon koulutuskuntayhtymän ja Itä-Savon koulutuskuntayhtymän kanssa. Myös OPH:n avustuksella käynnistetyt hankkeet jatkuvat ainakin vuonna 2009.

1.4

Kuntayhtymän laatustrategia ja opetuksen arviointi

Koulutuksen arviointitehtävä on nykyisen sivistystoimen lainsäädännön keskeisiä uudistuksia. Kun koulutuksen valtakunnallista sääntelyä on jo viime vuosina vähennetty purkamalla toiminnan järjestämistä koskevia normeja, niin koulutuksen keskeisten tavoitteiden toteutumista seurataan ja edelleen kehitetään laadunohjauksen avulla. Laki edellyttää jokaiselta koulutuksen järjestäjältä toimivaa laatu-järjestelmää, jota ohjaa valtakunnallinen koulutuksen arviointineuvosto.

Kuntayhtymän laatustrategia on hyväksytty ensimmäisen kerran yhtymähallituksessa keväällä 2004. Vuodesta 2005 alkaen on kuntayhtymän johtoryhmän ohjeistamana ja osa-aikaisen laatupäällikön johdolla valmisteltu strategian tarkistamista siten, että se käsitellään aina samanaikaisesti toiminta- ja taloussuunnitelman sekä tulevan vuoden talousarvion kanssa. Tällä perusteella kuntayhtymän strategian keskeiset tavoitteet on integroitu myös tähän suunnitteluasiakirjaan vuosille 2009 – 2011.

Vuosina 2006 – 2008 käynnistetyn kuntayhtymän toimintajärjestelmän kehittämishanketta jatketaan vuodelle 2009. Tämä keskeisten prosessien kehittäminen koskee kaikkia työntekijöitä ja asiakaspalveluja. Hankkeen vetäjäksi on palkattu osa-aikainen hankepäällikkö ja hänen tukenaan työskentelevä kehittämisryhmä vastaavat aikaisempaa laatupäällikköä ja laaturyhmää. Hankkeen johtoryhmänä toimii kuntayhtymän johtoryhmä vahvistettuna koulutusala johtajilla.

1.5

Perustamishankkeet ja rahoitus

Kuntayhtymä hoitaa koulutustehtävänsä edelleenkin taloudellisesti ja kilpailukykyisesti. Tavoitteena on, ettei koulutustehtävästä aiheudu jäsenkunnille ylimääräisiä kustannuksia vaan toimintamenot mitoitetaan saatujen tulojen perusteella. Taloudellisuuden keskeisiä tekijöitä ovat toimintojen oikea mitoittaminen, kuntayhtymän sisäiset synergiaedut, toimintojen tulosvastuullinen organisointi, tietotekniikan hyödyntäminen ja ennen kaikkea henkilöstön korkea motivaatiotaso ja ammattitaito, jota ylläpidetään täydennyskoulutuksen ja myös työvireystoiminnan (TYVI) avulla.

Tuloksen kannalta tärkeitä ovat myös asiakaspalvelutulojen kehittäminen kannattavaksi, kuten osavalmistus- ja rakennustyöt, palvelualueiden asiakastyöt ja ruoka- huoltopalvelut sekä maatalojen kannattava tuotanto. Nämä ovat myös kannustavia esimerkkejä opiskelijoille sekä ammattityöhön että omatoimiseen yrittämiseen.

Taloussuunnitelmajaksolla jatketaan opetustilojen peruskorjaushankkeita, joihin on osittain varauduttu etukäteen keräämällä omarahoitusosuutta aikaisempien vuosien tuloksista investointivarauksiin. Kuitenkin useat merkittävät peruskorjaus- ja lisärakennushankkeet vuosina 2006 - 2012 edellyttävät lainan ottamista investointien rahoituksen jakamiseksi useammalle vuodelle. Peruskorjaushankkeiden keskeisenä tavoitteena on opetustilojen terveellisyyden ja toimivuuden parantaminen. Tilajärjestelyt suunnitellaan siten, että ammatillinen peruskoulutus ja aikuiskoulutus hyödyntävät samoja opetustiloja ja kalliita opetusvälineitä mahdollisimman paljon yhteiskäytössä. Muilta osin opetusväline- ja irtaimistohankinnat kohdistetaan käytöstä poistettavien uusimiseksi ja opetuksen teknisen kehityksen säilyttämiseksi ajanmukaisena.

Matti Notko
ammattikasvatusneuvos
kuntayhtymän johtaja

2

TOIMINTAA OHJAAVAT VALTAKUNNALLISET TAVOITTEET

Seuraavat linjaukset perustuvat opetusministeriön vahvistamaan koulutuksen ja yliopistoissa harjoitettavan tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan (Koulutus ja tutkimus 2007 - 2012) ja kuntayhtymän omaan strategiaan.

Muutoksia toimintaympäristössä

Suunnittelukaudella toimintaympäristössämme tapahtuu voimakkaita muutoksia: globalisaatio etenee, väestön muutokset ovat merkittäviä, työelämä ja osaaminen eivät kohtaa toisiaan ja myös kulttuurit uudistuvat. Niinpä myös Vanhasen hallituksen ohjelman mukaisesti koulutusjärjestelmää kehitetään vastaamaan näihin haasteisiin.

Globalisaatio ja EU:n sisällä tapahtunut raha- ja työmarkkinoiden integraatio ovat edesauttaneet uusien markkina-alueiden syntymistä; näiden mukaan myös kotimarkkinoiden on toimittava. Työn uudelleen organisointi ja joustot ovat tuoneet työsuhteisiin osa-aikaisuuden ja määräaikaisuuden. Nuorten ikäluokkien epävarma sijoittuminen työmarkkinoille on suuri ongelma. Koulutusjärjestelmän on sopeuduttava ja tuettava uuden työn syntyä ja tarjottava väestölle ja elinkeinoelämälle valmiuksia sopeutua muutoksiin.

Peruskouluikäisten määrä on jo alkanut vähentyä ja toiselle asteelle siirtyvien ikäluokkien määrä kääntyy laskuun suunnitelmakauden lopulla. Tämä aiheuttaa sen, että oppilaitos- ja korkeakouluverkkoa on karsittava ja uudelleen järjestettävä, mutta samalla on säilytettävä tasapuolinen koulutuksen saatavuus ja laatu. Tämä kehittämistyö on jo aloitettu. Toinen ikärakenteen muutoksesta aiheutuva huoli on osaavan työvoiman riittävyys. Työelämään tulevien määrä on jo vuodesta 2003 ollut pienempi kuin sieltä poistuvien. Tilannetta on pyrittävä korjaamaan siten, että nivelvaiheet ja opintoajat lyhenevät. Lisäksi aikuisella työväestöllä ja eläkeikäisillä tulee olla mahdollisuus kehittää itseään.

Työelämän vaatimukset ovat muuttuneet, kun ammattirakenteiden ja ammattien sisällöt ovat muuttuneet. On syntynyt ns. kohtaanto-ongelma: ammattiin valmistuvia nuoria koulutetaan väärille aloille ja heidän osaamisensa sisältö ja taso eivät välttämättä vastaa työnantajien tarpeita. On siis huolehdittava siitä, että nuorten osaaminen on niin laajaa ja monipuolista, että siirtyminen tehtävästä toiseen on mahdollista. Tämän lisäksi osaamisen on pystyttävä tarjoamaan hyvä pohja jatko-opintoihin.

Toimintaympäristössä on tapahtunut myös kulttuurinen muutos: maahanmuutto on lisääntynyt, tietoverkkojen syntyminen on mullistanut kommunikaatiomenetelmät ja ihmiset ovat kansainvälistyneet. Kuitenkin näistä syistä ihmiset ovat myös yksilöllistyneet. Tämä on alkanut näkyä koulumaailmassa entistä suurempina vaatimuksina saada yksilöllistä opetusta. Kulttuurinen muutos on aiheuttanut lisäksi jakautumista menestyjiin ja syrjäytymisvaarassa oleviin.

Kehittämisen painopisteet

Edellisen perusteella kehittämisen painopisteiksi nousevat siis mm. tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet, koulutuksen laadun nostaminen, osaavan työvoiman varmistaminen, korkeakoulujen kehittäminen ja opettajien koulutuksen riittäväydestä ja täydennyskoulutuksesta huolehtiminen.

Väestön koulutustaso on koko ajan ollut nousussa syystä, että koulutetummat nuoret ikäluokat korvaavat vähemmän koulutusta saaneet. Ohjelman mukaisesti koulutustasoa kehitetään siten, että se on yksi maailman korkeimmista mitattuna peruskoulun jälkeisten tutkintojen määrällä. Vuoteen 2015 mennessä prosenttiluku nousee 93:een. Työelämässä oleville turvataan mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen ja uudelleen kouluttautumiseen. Vuositasolla 60 % aikuistyöväestöstä osallistuu täydennyskoulutukseen.

Osaavan työvoiman tarpeen tyydyttämiseksi huolehditaan nuorten työllisyysasteen kohottamisesta ja kaikille peruskoulusta valmistuville taataan opiskelumahdollisuus. Koulutuksen läpäisyaste tulee nostaa 70:stä 80 prosenttiin. Lahjakkuusreservit on otettava käyttöön, opiskeluaikoja on voitava nopeuttaa, aikuis-koulutuksen kokonaisremontti on käynnistettävä, ennakointia kehitettävä ja koulutuksen työelämävastaavuutta parannettava. Opetusministeriö säätelee opiskelijamääriä sekä tutkinto- ja aloittajatavoitteita ammatillisen koulutuksen järjestämisluvissa ja korkeakoulujen tulos- ja tavoiteneuvotteluissa, jotka antavat kehykset koulutuksen järjestämiselle ja suuntaamiselle. Toimintaa ohjataan entistä enemmän myös tuloksellisuuteen kannustavilla rahoitusmenetelmillä. Koulutustarjonnan alueelliset tavoitteet valmistellaan maakuntien liitoissa. Näissä pohjina käytetään valtakunnallisia laskelmia. Alueellisia tavoitteita määriteltäessä otetaan huomioon lisäksi mm. alueen elinkeino- ja työelämän kehitys, työvoima- ja koulutustarve ja nuorisoikäluokan koko ja muutokset.

Koulutuksen tehokkuutta voidaan mitata mm. sen tuottamalla tutkintomäärällä, työllistävyydellä ja jatko-opintoihin sijoittumisella. Tutkintojen määrään vaikuttavat suoraan koulutuksen läpäisy ja keskeyttämisen määrä – läpäisyastetta tulee parantaa vähentämällä keskeyttämistä. Sen saavuttamiseksi kehitetään opinto-ohjausta, koulutusta koskevaa tiedotusta, opiskelijavalintaa, opintotukea, opiskelun henkilökohtaistamista ja opintojen seurantajärjestelmiä sekä opiskelijaterveydenhuoltoa. Ammatillisen koulutuksen rahoituksessa lisätään läpäisyn painoarvoa ja tuloksellisuudesta julkaistaan vertailuja. Tavoitteena on myös vähentää päällekkäiskoulutusta vuoteen 2012 mennessä.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon palvelukykyä vahvistetaan ammattiopistostrategian mukaisesti muodostamalla koulutuksen järjestäjistä etupäässä alueellisia tai muutoin vahvoja ammattiopistoja, joiden toiminta kattaa kaikki ammatillisen koulutuksen palvelut, kehittämistoiminnot ja opetusyksiköt. Keskeisiä kehittämistarpeita ovat koulutuksen työelämävastaavuus, koulutustarpeiden ennakointi, työssäoppiminen, yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen, laadunhallinta, ammattiopistojen johtaminen ja opetushenkilöstön osaamisen hyödyntäminen.

Ammatilliseen koulutukseen siirtymistä peruskoulusta tuetaan edelleen. Sähköinen yhteisvalinta toteutettiin jo vuonna 2008. Ammatilliseen koulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus vakinaistetaan. Opintojen ohjausta kehitetään edelleen. Laadun kohottamista palvelevaa ammattitaitokilpailutoimintaa edistetään. Erityisopetusta kehitetään siten, että erityisopiskelijat opiskelevat pääsääntöisesti samoissa oppimisympäristöissä kuin muutkin opiskelijat.

Opetushenkilöstö

Opettajankoulutuksessa varaudutaan siihen, että opettajatarpeet vähenevät vuosikymmenen vaihteessa ja sen jälkeen. Erityisopettajien ja opinto-ohjaajien määrällinen tarve kuitenkin kasvaa. Ammatillisessa koulutuksessa eniten opettajatarpeita on tekniikan ja liikenteen alalla kuten myös yleensä aikuiskoulutuksessa. Opetushenkilöstön ammattitaidon ylläpitämiseksi koulutuksen järjestäjille säädetään velvoite huolehtia opettajien täydennyskoulutuksesta. Tämä velvoite tulee voimaan v. 2009. Oppilaitosjohdon koulutusta kehitetään ja laadun ja vaikuttavuuden arviointi liitetään osaksi täydennyskoulutuksen seurantaa. Opetushenkilöstön täydennyskoulutus kohdennetaan erityisesti osallistuvien, aktiivisten ja toiminnallisten oppimisympäristöjen käyttöönottamiseen, erilaisten oppijoiden kohtaamiseen, maahanmuuttajien kouluttamiseen ja verkko-opetustaitojen kehittämiseen.

Ylä-Savon ammattiopiston näkökulma

Panostusta ammatilliseen koulutukseen olisi edelleen vahvistettava, kun vaarana on pula osaavasta työvoimasta. Opinto-ohjausta ja opiskelijahuoltoa olisi lisättävä em. syystä. Työnjohtotason koulutuksesta olisi huolehdittava korjaamalla teknikkokoulutuksen lopettamisesta syntynyt vaje. Tuloksellisuusrahoituksessa ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrä olisi otettava yhdeksi jatko-opintokriteeriksi. Perustutkintojen suorittamista näyttötutkintoina olisi lisättävä. Kaksoistutkintojen rahoitus on saatava kuntoon, niin että siitä aiheutuneet lisäkustannukset korvataan todellisten menojen mukaan. Joustavia opintopolkuja eri oppilaitosmuotojen välillä on rakennettava mahdollistamaan nopeammat reitit mm. opintojen tunnustamisen kautta.

Metsäteollisuuden ongelmat ovat johtaneet useilla paikkakunnilla vaikeisiin työttömyysongelmiin. Nämä ongelmat ovat jossain määrin jo koskettaneet Ylä-Savoakin. Niinpä on varauduttava koulutuksessakin siihen, että on saatava nopeasti aikaan uudelleenkoulutusta. Myös elintarvikealalla tapahtuu tuotannon keskittymistä ja toimialarationalisointia; vaikutukset näkyvät jo Ylä-Savossa ja aiheuttavat alalle työttömyyttä. Ammattiopiston on varauduttava myös tällä alalla nopeisiin ja joustaviin koulutuksiin.

Toisen asteen koulutuksen järjestämistä ja kouluverkkoa on selvitetty aluekeskusohjelman ja kuntayhtymän johdolla vuoden ajan. Tätä kirjoitettaessa selvitykset ovat lausuntokierroksella ja niitten perusteella tultaneen päättämään jatko-toimista vuoden 2009 aikana.

3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Maailmantalouden tilanne on syksyn aikana muuttunut nopeasti hyvin epävarmaksi. Suhdannelanteen muutos näkyy yritysten ja kotitalouksien odotuksissa, jotka nopeasti ovat muuttuneet kielteisemmiksi. Kehitykseen on ollut vaikuttamassa USA:sta alkanut finanssikriisi ja asuntorakentamisen romahdus; elintarvikkeiden ja öljytuotteiden hintojen tuntuva nousu sekä rahoitusmarkkinoiden jatkuva epävarmuus ja yritysten kannattavuuden heikkeneminen. Nämä ovat nopeuttaneet inflaatiota, lisänneet yritysten kustannuksia ja rajoittaneet investointeja sekä leikanneet kotitalouksien ostovoimaa.

Myös Suomen korkeasuhdanne on taittunut ja talouskasvu on nopeasti hidastunut. Laskusuhdanne on käynnistynyt kesän kynnyksellä. Tänä vuonna työllisyystilanne pysyy kuitenkin melko hyvänä. Teollisuuden tilauskanta on verraten vahva, mutta uusien tilausten tulo on hidastunut. Uudisrakentamisen kasvu on taittunut ja asuinrakentaminen on selvässä laskussa.

Inflaatiovauhti on kiihtynyt ja tänä vuonna hintataso ylittää 4 prosentilla viimevuotisen tason. Palkansaajien ansiotasoindeksi arvioidaan vuonna 2008 kohoavan keskimäärin 5,5 % edellisestä vuodesta ja ensi vuonna 5 %. Valtiovarainministeriö arvio elokuun suhdannekatsauksessaan inflaation hidastuvan ensi vuonna 2,8 prosenttiin

Suomen Pankin 23.9.2008 esittämä BKT:n kasvuennuste tälle vuodelle on 2,3 % ja vuonna 2009 kasvun arvioidaan jäävän 1,3 prosenttiin. Nopeasti muuttuneessa tilanteessa ennustelaitokset ovat kuluneen kesän ja syksyn aikana joutuneet tarkistamaan arvioitaan alaspäin.

Korkotaso on noussut vuoden 2008 aikana selvästi. Esimerkiksi 12 kk Euriborkorko on noussut vuoden alusta runsas 0,5 prosenttiyksikköä ollen syyskuun loppulla (22.9.) n. 5,4 %. Korkotason ennustetaan laskevan jonkin verran loppupuolella ja ensi vuoden aikana.

Tilanne Pohjois- ja Ylä-Savossa

Pohjois-Savon elinkeinoelämän näkymät ovat edelleen valoisat, mutta näyttävät tasaantuvan hieman. Pohjois-Savon alueen voimakkain kasvu tapahtuu edelleen Kuopiossa ja sen lähiympäristössä, jossa varsinkin kaupan ala vahvistuu. Metallialan kehitys näyttää edelleen myönteiseltä ja suurimmat vaikutukset näkyvät Ylä-Savossa. (TE-keskus - Pohjois-Savon alueelliset talousnäkymät 2/2008).

Matkailusta on muodostunut Pohjois-Savoon, varsinkin Koillis-Savoon, vahva kasvuala. Matkailijamäärät ovat selvässä kasvussa ja varsinkin venäläisten osuus on kasvussa. Nilsiä Tahkovuoren investoinnit ovat mittavia.

Metsäteollisuuden uhkakuvat luovat epävarmuutta, varsinkin Varkauden seudulla mutta yleisemminkin Pohjois-Savossa. Metalliteollisuus kasvaa edelleen, joskaan ei niin voimakkaasti kuin aikaisemmin.

Ylä-Savon tilanne

Metalli- ja konepajateollisuudessa kasvu jatkuu edelleen. Veturiyritysten lisäksi alihankintayritykset kasvavat, erityisesti Vieremällä. Teknolögiateollisuudessa tulevan puolen vuoden näkymät ovat hyvät. Ongelmana on ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Metsäkoneiden ja kaivosajoneuvojen valmistuksen alihankkijat laajentavat huomattavasti toimintaansa. Lapinlahdella rakennetaan 2200 neliön halli toimivalle metalliyritykselle laajenuksena. Valimotoiminnassa on iso laajennus käynnissä ja uutta työvoimaa tarvitaan n. 30 henkilöä.

Kuljetus- ja maanrakennusalalla tilanne näyttää myös suotuisalta. Talvivaaran kaivoksen rakentamisella on osavaikutus tilanteeseen. Polttoaineen hinnan kehitys saattaa olla muutostekijä lähitulevaisuudessa.

Kaupan alalla investoidaan runsaasti, joten kehitys näyttää suotuisalta. Useat isot kauppayritykset rakentavat yhteensä useita tuhansia neliömetrejä liiketilaa lisälmeen. Lisäksi alueelle on valmistunut kaksi uutta huonekaluhallimyyntälää.

Elintarvike- ja juomateollisuudessa tilanne pysynee ennallaan.

Taloteollisuudessa tilanne huononee huomattavasti lomakauden jälkeen - irtisanomisia ja lomautuksia tulee merkittävässä määrin. Uhkatekijänä on myös sahaja paperiteollisuustuotannon supistaminen, joka toteutuessaan vaikuttaisi puun korjuuseen, kuljetuksiin ja sahateollisuuteen. Puuteollisuuden tilanne on kah-tiajakoinen: toisaalla investoidaan ja toisaalla saattaa olla työvoiman vähentämistarpeita.

Palveluiden puolella contact center- palvelut laajennevat edelleen.

Uusien yritysten perustaminen on jatkunut edelleen kasvussa. Uusia yrityksiä on perustettu mm. metallin alihankintaan ja palvelualoille, erityisesti lisälmen ympäristössä.

Tilakoot Ylä-Savossa kasvavat. Alue on valtakunnallisesti vahva, ellei vahvin maidontuotannon keskittymä. Perusmaatalouden investoinnit ovat olleet korkealla tasolla, mutta niiden ylläpito edellyttää investointitukijärjestelmän avautumista. Investointihalukkuutta on edelleen.

3.2

Työllisyys ja työttömyys

Työllisyys

Työvoiman kysyntä on pysynyt suurin piirtein ennallaan lukuun ottamatta taloteollisuutta, joka on vaikeuksissa tilauskannan pudottua. Suurin yksittäinen rekrytointi on Normet Oy:n noin 100 henkilön rekrytointi, johon liittyy myös alihankintaverkostoon tehtävät rekrytoinnit. Ylä-Savon osalta kokonaistarve on jopa 200 henkilöä. Lisäksi maanrakennus ja kuljetusala, palvelualat ja kaupan ala hakevat tasaisesti työvoimaa. Taimitarha on loppumassa, joten taimitarhatyöntekijöiden kysyntä vähenee.

Muita suurempia muutoksia kysynnässä ei näillä näkymin ole odotettavissa. Uusia työpaikkoja syntyy lähinnä metalliteollisuuteen ja contact-centereille sekä hoitolalle.

Työvoiman saatavuuden osalta on ongelmia metalli- ja konepajateollisuudessa, jossa on tarvetta hitsaajista, levysepistä, koneistajista, koneasentajista ja suunnittelijoista. Maanrakennus- ja kuljetusalalle tarvitaan kuljettajia sekä metsäalalle monitoimikoneen kuljettajia. Tarvetta on myös puhelinmyyjistä, siivoojista sekä maatalouslomittajista ja tilatyöntekijöistä.

Metalliteollisuudessa on jonkin verran ulkomaalaisia hitsaajia, levyseppiä ja koneistajia. Maataloudessa toimii lomittajina virolaisia (n. 20 henkilöä), tilanne on sama kuin metallissa - ei ole tarjolla osaavaa, alasta kiinnostunutta työntekijää. Tähän tarpeeseen on käynnistetty kaksi laajaa Eu-rahoitteista kehittämishanketta, joiden tavoitteena on turvata osaavan työvoiman saatavuutta alueen kasvu yrityksille.

Ulkomaista työvoimaa käytetään tällä hetkellä marjanpöiminnassa sekä maataloustyössä.

Työttömyys

Työttömyystilanne on parantunut kesän aikana, mutta syksyllä on odotettavissa työttömyyden lievää huononemista, ei pelkästään kausivaihteluista johtuen. Odotettavissa on jonkin asteista taantumaa ainakin tietyillä aloilla. Työttömyys pysyy suunnilleen ennallaan. Vaikka paikkoja onkin avoimena, lisää esim. taimitarhan loppuminen ja maataloudesta vapautuva työvoima lisännevät kuitenkin työnhakijoiden määrää.

Talotehtaan yt-neuvottelut ovat käynnistyneet, jonka tuloksena vähennetään Sonkajärveltä enintään 20 henkilöä. Itella Oy ulkoistaa lehden jakelun. Yt-neuvottelut on käyty, jonka tuloksena on irtisanottu n. 45 lehdenjakajaa, heistä suurin osa jäänee työttömäksi. Taimitarhalla on ollut kausitöissä n. 40 henkilöä kesäisin ja heiltä ovat nyt työt loppuneet kokonaan. Ovia ja kiintokalusteita valmistava tehdas Lapinlahdella on ilmoittanut YT-neuvotteluista, joissa henkilöstön vähentämistarve on korkeintaan 30 henkilöä. Metsäliitto suunnittelee Soinlahden sahan lopettamista, jonka tuloksena irtisanotaan lähes 70 henkilöä.

Nuorten työttömyys on edelleen hieman laskussa. Rakenteellinen työttömyys ei enää juurikaan laske muutoin kun eläköitymisen kautta ja pysyy siihen saakka tietyllä, varsin korkealla tasolla.

Työttömyys kohdistuu jatkossa yhä enenevässä määrin ammattikoulutusta vaille oleviin henkilöihin. Nuorten työttömyys säilynee entisellä tasolla. Koulusta vapautuvat jatkavat opintoihin ja ainoastaan pieni osa nuorista jää ilman koulutusta, näiden nuorten työllistyminen on erityisen vaikeaa. Koulutuksen puuttumisen lisäksi kyseisellä ryhmällä on usein myös muunlaisia työllistymistä haittaavia ongelmia.

Ylä-Savossa työvoiman lukumäärä on vähentynyt vuodesta kesäkuusta 2007 654:lla henkilöllä vuoden 2008 kesäkuuhun mennessä. Ylä-Savossa työttömien työnhakijoiden määrä väheni 317 henkilöllä vuodesta 2007 vuoteen 2008.

Ylä-Savon tasolla työttömyysaste oli kesäkuussa 2008 9,4 %. Tässä vähenemää edellisen vuoden kesäkuuhun on 0,9 %. Paras tilanne kunnista on Rautavaaralla, jossa työttömiä kesäkuussa 2008 oli 6,9 prosenttia. Heikoin tilanne oli Lapinlahdella ja Sonkajärvellä, joissa molemmissa työttömyysprosentti oli yli 10 prosenttiyksikköä.

Yläsavolaisten työssä käyvien ihmisten eli työllisten lukumäärä on vuodesta 2007 vuoteen 2008 vähentynyt 337:lla henkilöllä.

Liite 1.

Työllisyystilastot Ylä-Savossa kesäkuu 2008

(koottu Pohjois-Savon TE-keskuksen tilannekatsauksesta).

Kunta	Työvoima 6/2008	Työvoima 6/2007	Työttömyys- aste 6/2008	Työttömyys- aste 6/2007	Työttömät 6/2008	Työttömät 6/2007	Työlliset 6/2008	Työlliset 6/2007
Iisalmi	10492	10698	9,7	11,8	1022	1259	9470	9439
Keitele	1169	1218	8,6	9,4	100	115	1069	1103
Kiuruvesi	3900	4047	8,6	9,6	336	389	3564	3658
Lapinlahti	3277	3287	10,3	9,4	336	310	2941	2977
Pielavesi	2019	2141	10	9,3	202	199	1817	1942
Rautavaara	707	753	6,9	8,9	49	67	658	686
Sonkajärvi	2048	2099	10,6	10,9	217	229	1831	1870
Varpaisjärvi	1240	1260	8,4	9,3	104	117	1136	1143
Vieremä	1827	1830	7,8	7,7	142	140	1685	1690
Ylä-Savo	26679	27333	9,4	10,3	2508	2825	24171	24508

*) Heinäkuun 2008 kuntakohtaisia työttömyystilastoja ei saatavissa. Tilastot kesäkuulta 2008.

3.3

Ammattirakenteen ja työpaikkojen määrän kehitys

Pohjois-Savon liitto on koordinoinut Koulutustarve 2012 alueellista laskenta- ja arviointi työtä. Työryhmät ovat jättäneet arvionsa alueen kehittymisestä elokuussa 2007. Arvioinnin yhteenvedona on todettu seuraavaa:

Tarkastelu osoittaa, että vuosina 2005 - 2020 avautuvista työpaikoista n. 58 % tarvitsee joko tekniikan tai sosiaali- ja terveystalouden koulutusta. Näillä aloilla tämän hetken aloittajamäärä on n. 52 % aloittajista. Pohjois-Savon aluetalous ja elinkeinot tarvitsevat huomattavasti muualla koulutettuja ja vastaavasti Pohjois-Savo kouluttaa työvoimaa valtakunnallisiin tarpeisiin. Nuorisoikäluokan vähetessä ja työpaikkojen lisääntyessä nykytasolta tarvitaan luonnollisesti aikuiskoulutusta ja sitä onkin lisättävä eräillä aloilla huomattavasti.

Pohjois-Savon liiton maakuntahallituksen 28.8.2007 hyväksymä esitys perustuu tavoitelaskelmiin. Tavoitelaskelmissa työpaikat kasvavat 16 vuoden kuluessa n. 2 500 työpaikalla, mutta peruslaskelmassa työpaikat vähenisivät 1 500 työpaikalla. Tavoiteura kuvastaa Pohjois-Savon omia tavoitteita huomattavasti paremmin kuin perusura, sillä perusuran toimialaennusteet oli sopeutettava valtakunnalliseen toimialaennusteeseen ja tulos ei kaikilta osin vastaa maakunnan toimijoiden käsityksiä alueen peruskehityksestä.

Liite 2.

Pohjois-Savon nuorten koulutuksen aloittajatarve vuonna 2012

Koulutusala/-aste	Aloitta- neet: II-aste 2004, AMK 2005, Yo 2004	Aloitta- neet: II-aste 2005, AMK 2006, Yo 2005	Opiskelijoiden nettovirta		MITENNA -malli: Pohjois-Savon alue- talouden tarvitsema aloituspaikkatarve 2012 (uuden työvoi- man tarve riippumatta siitä, missä on koulutettu		Aloittajat 2012	Aikuis- koulutus 2012
			2004	2005	PER.URA	TAV.URA		
					2012	2012		
1 Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	76	89	-252	-245	186	193	75	0
Ammatillinen peruskoulutus	45	55	-37	-26	39	37	40	
Ammattikorkeakoulu	18	21	-8	-6	13	13	20	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	13	13	-207	-213	134	143	15	
2 Kulttuuriala	400	457	50	0	108	131	295	15
Ammatillinen peruskoulutus	199	234	-17	2	51	63	120	
Ammattikorkeakoulu	188	209	111	27	27	32	160	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	13	14	-44	-29	30	36	15	15
3 Yht.tiet., liiketal., hall.ala	589	601	-52	-95	603	604	545	30
Ammatillinen peruskoulutus	208	201	-3	-4	271	251	200	
Ammattikorkeakoulu	247	258	0	-39	222	219	180	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	134	142	-49	-52	110	134	165	30
4 Luonnontieteiden ala	404	366	-40	-49	130	146	310	0
Ammatillinen peruskoulutus	108	116	4	-4	25	16	80	
Ammattikorkeakoulu	62	45	-8	-9	38	46	30	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	234	205	-36	-36	67	84	200	
5 Tekniikan ja liikenteen ala	1 601	1 635	28	-39	1390	1517	1 559	0
Ammatillinen peruskoulutus	1 044	1 091	28	23	1 080	1 116	1 105	
Ammattikorkeakoulu	541	544	130	56	226	289	454	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	16	0	-130	-118	84	112	0	
6 Luonnonvara- ja ympäristöala	352	288	14	-41	295	242	348	0
Ammatillinen peruskoulutus	259	220	25	-21	218	174	263	
Ammattikorkeakoulu	51	34	-25	-20	63	54	45	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	42	34	14	0	14	14	40	
7 Sos., terveys- ja liikunta-ala	1 075	1 098	268	223	961	984	1 193	30
Ammatillinen peruskoulutus	360	364	22	-22	550	535	424	
Ammattikorkeakoulu	311	334	-54	-58	318	350	339	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	404	400	300	303	93	99	430	30
8 Matk., ravitsemis- ja talousala	517	455	-29	-21	478	403	436	0
Ammatillinen peruskoulutus	402	344	5	-28	442	368	366	
Ammattikorkeakoulu	115	111	-32	9	33	32	70	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	0	0	-2	-2	3	3	0	
9 Muu koulutus	177	216	261	99	99	94	226	20
Ammatillinen peruskoulutus	177	216	138	183	13	14	226	20
Ammattikorkeakoulu	0	0	-1	0	3	3	0	
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	0	0	0	0	0	0	0	20
Muu koulutus tai ei tutkintoa			124	-84	83	77		
Yhteensä	5 191	5 205	248	-168	4 250	4 314	4 987	115
Ammatillinen peruskoulutus	2 802	2 841	165	103	2 689	2 574	2 824	20
Ammattikorkeakoulu	1 533	1 556	113	-40	943	1 038	1 298	0
Alempi ja ylempi korkeakoulututkinto	856	808	-154	-147	535	625	865	95
Muu koulutus tai ei tutkintoa	0	0	124	-84	83	77	0	0

Ylä-Savon ammattiopiston vahvojen koulutusalojen (luonnonvara-ala sekä tekniikka- ja liikenteen koulutusalat) näkökulmasta arviot koulutustarpeesta ovat positiivisia ja tarkoittavat opiskelijarekrytointien onnistuessa joko koulutusvolyymien pysymistä ennallaan tai jopa lievää kasvua. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että myös perustutkintokoulutuksia markkinoidaan jatkossa entistä enemmän myös aikuisväestölle. Samalla aikuiskoulutuksen rooli osaamisen päivittäjänä nostaa merkitystään entisestään.

Koulutusasteiden painotukset

Työryhmien loppuraportissa otetaan kantaa myös eri koulutusasteiden painotuksiin. Laskelmat eivät ota huomioon lukiokoulutusta. Lukiokoulutus ja ammatillinen perusasteen koulutus kilpailevat samasta 16-vuotiaiden ikäluokasta. Viime vuosina ammatillisen peruskoulutuksen valinneiden osuus on kasvanut. On erittäin tärkeää, että pienenevät ikäluokat koulutetaan entistä tarkemmin oikeille koulutusaloille ja -asteille. Lukiokoulutus on mitoitettava niin, että se tuottaa ammattikorkeakouluille ja yliopistoille riittävän määrän laadukkaita ylioppilaita. Esim. tekniikan alalle olisi tarve lisätä Pohjois-Savossa ammattikorkeakoulutuksen aloituspaikkoja esitettyä enemmän, mutta pitkän matematiikan valinnoita ja siinä menestyneitä on ylioppilaissa liian vähän. Lukioverkkoa on uudistettava laadukkaamman koulutuksen turvaamiseksi.

Mitenna-laskelmat osoittavat selvästi, että koko maassa ammatillista peruskoulutusta tulisi painottaa huomattavasti nykyistä enemmän (n. 5 % -yks.), ja ammattikorkeakoulutus säilyttäisi suhteellisen osuutensa aloituspaikkojen vähetessä. Yliopistokoulutuksen osuus alenisi huomattavasti. Opetusministeriö on alustavassa kannanotossaan "lieventänyt" tätä kehitystä säilyttämällä ammattikorkeasteen osuuden v. 2012 ennallaan ja pienentämällä yliopistoastetta vain prosenttiyksikön, jolla osuudella ammatillista perusastetta on nostettu.

Pohjois-Savossa työvoiman koulutusrakenne painottuu koko maata enemmän ammatilliselle perusasteelle. Maakunnan esityksessä ammatillisen perusasteen aloituspaikkojen osuus kasvaa 3 %-yksiköllä, ammattikorkeakoulun osuus alenee 4 %-yksikköä ja yliopistokoulutuksen osuus kasvaa 1 %-yksiköllä. Tästä huolimatta ammattikorkeakoulun aloituspaikkaosuus vuonna 2012 vastaa hyvin alan työvoiman määrällisiä tarpeita.

Kaikilla koulutusasteilla tulee varautua ulkomaalaisten opiskelijoiden lisäykseen. Odotettavissa oleva työvoimapula ja kansainvälistyminen edellyttävät sitä.

3.4

Ylä-Savon seutukunnan väestökehitys

Ylä-Savossa asui vuoden 2008 elokuun ennakkotiedon mukaan 61 111 asukasta. Verrattuna lopulliseen 2006 tietoihin vähennystä on tapahtunut 580 henkeä. Väestön väheneminen johtuu pääosin ikärakenteesta ja alueen muuttotappiosta.

Tilastokeskuksen aiempaan kehitykseen perustuvan trendiennusteen mukaan Ylä-Savon väestön (mukaan lukien Rautavaara) kokonaismäärä alenee vuoteen 2015 mennessä edelleen noin 2750:lla eli 58 358 henkilöön.

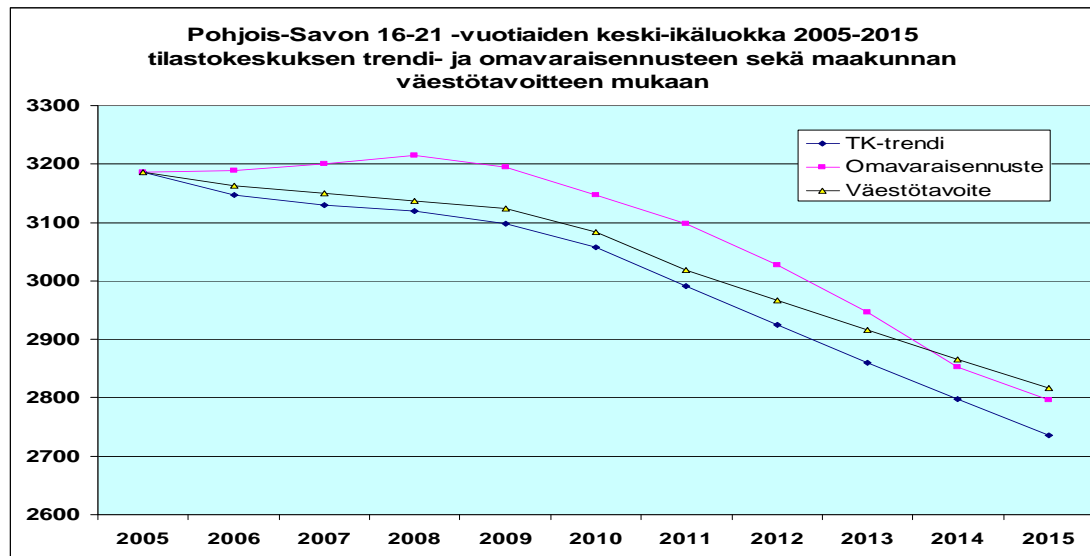
Liite 3.

Tilastokeskuksen Ylä-Savon väestö 2006 toteutunut, trendiennuste 2010 - 2040

	2006	2008 ennuste	2008 ennakkotieto	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Iisalmi	22319	22093	22329	21989	21894	21482	21143	20868	20612	20300	19910
Keitele	2692	2611	2612	2574	2542	2417	2340	2287	2243	2200	2145
Kiuruvesi	9639	9465	9512	9380	9293	8926	8659	8455	8273	8088	7899
Lapinlahti	7552	7555	7566	7557	7558	7565	7588	7611	7604	7559	7481
Pielavesi	5367	5194	5287	5116	5042	4724	4498	4340	4213	4089	3966
Rautavaara	2061	1995	1960	1965	1937	1829	1754	1686	1623	1567	1514
Sonkajärvi	4900	4834	4761	4803	4772	4654	4574	4513	4447	4371	4277
Varpaisjärvi	3066	3032	3020	3016	3001	2926	2874	2832	2788	2733	2672
Vieremä	4095	4031	4064	4000	3969	3835	3723	3645	3572	3500	3425
Ylä-Savo yhteensä	61691	60810	61111	60400	60008	58358	57153	56237	55375	54407	53289

Pohjois-Savossa 16 - 21 vuotioiden ikäluokka pienenee Tilastokeskuksen trendiennusteen arvion mukaan n.200:lla hengellä vuoteen 2012 mennessä.

Liite 4.

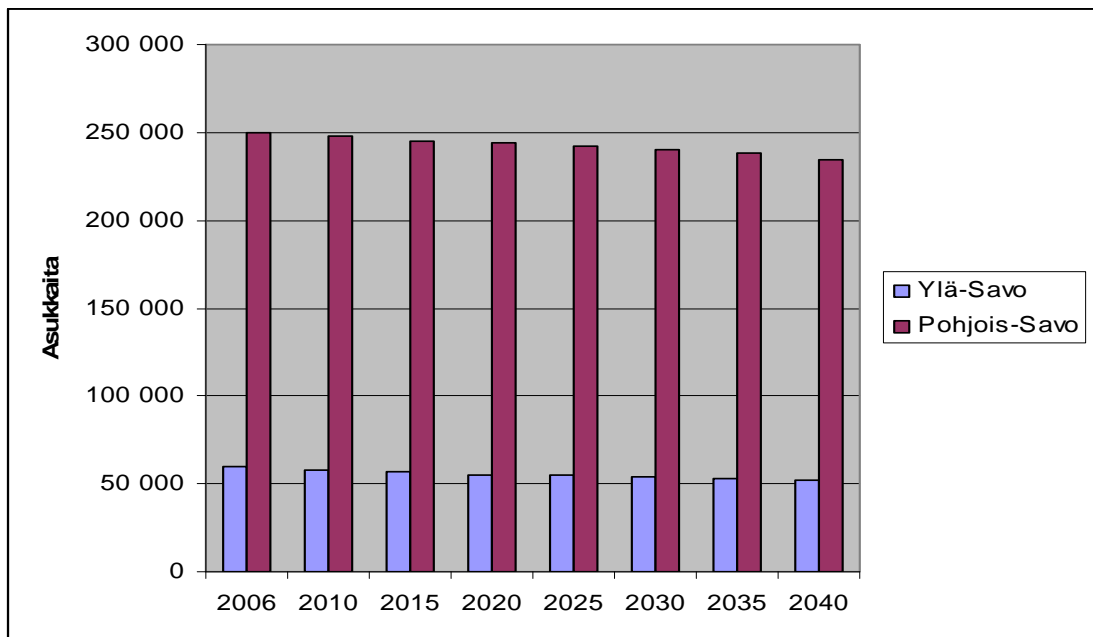

Väestön kokonaismäärän kehitys Ylä-Savossa on negatiivinen ja lasku on n. 0,5 % vuodessa vuoteen 2015 saakka, jonka jälkeen laskun ennusteen mukaan alkaa hiljalleen vähetä. Ero koko Pohjois-Savon tilanteeseen on kuitenkin merkittävä, Pohjois-Savossa väestö vähenee n. 0,15 % / vuosi.

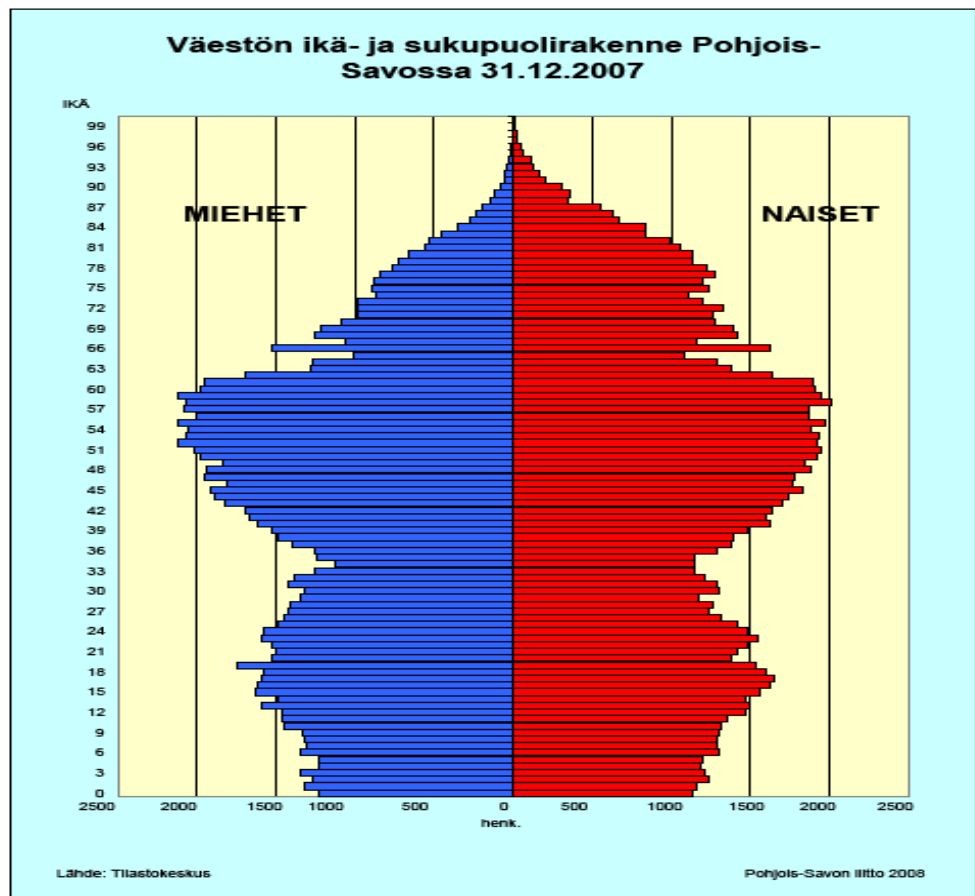
Positiivisena signaalina voidaan kuitenkin pitää sitä, että esimerkiksi vuoden 2008 ennuste väestön määrästä Ylä-Savossa antoi n. 300 henkeä pienemmän luvun, kuin vuoden 2008 väestömäärän ennakkotieto. Joissain Ylä-Savon kunnissa väestömäärä kääntyi jopa hienoiseen kasvuun. Suuren haasteen alueelle tuo edelleen väestön ikärakenteen kehitys jossa väestön keski-ikä nousee vuosittain.

Liite 5.

**Väestön kehitys Ylä-Savossa ja Pohjois-Savossa,
Tilastokeskuksen trendiennuste.**

Liite 6. Väestön ikä- ja sukupuolirakenne Pohjois-Savossa 31.12.2007. Pohjois-Savon liitto.

4

STRATEGIA 2009 – 2013

4.1

Arvot

Ylä-Savon ammattiopiston toimintaa ohjaavat arvot ovat asiakaskeskeisyys, taloudellisuus, luotettavuus, hyvinvoiva henkilöstö ja yhteistyökyky.

Asiakaskeskeisyydessä paneudutaan asiakkaan ongelmien ratkaisemiseen, palvelualltiuteen ja joustavuuteen. Taloudellinen toiminta turvaa kehittämismahdollisuudet ja resurssien tehokkaan hyödyntämisen. Luotettavuudella tarkoitetaan lupauksen pitämistä ja sellaista toimintaa, että asiakas voi luottaa palvelun tasoon. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehditaan tukemalla työssä jaksamista, ylläpitämällä osaamista, kunnioittamalla ihmisiä sekä arvostamalla innovatiivisuutta ja uusiutumiskykyä. Yhteistyötä kehitetään elinkeinoelämän eri alueilla paremman osaamisen turvaamiseksi.

4.2

Visio 2013

Ylä-Savoon kehittyä vuonna 2013 mennessä itsenäinen ja laadullisesti valtakunnan kärjessä oleva oppimiskeskus, jossa Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on yhdessä kuntien kanssa mukana aktiivisena toimijana.

Toimintamme perustuu työelämäyhteyksiin, verkostoitumiseen ja omaan osaamiseen. Ihmisten osaamista, yritystoimintaa, ja työelämää kehittämällä lisäämme hyvinvointia Ylä-Savossa.

4.3

Päämäärät, kriittiset menestystekijät ja painopistealueet 2009 – 2013

Vision toteutumiseksi kuntayhtymän ja Ylä-Savon ammattiopiston strategia on laadittu vuoteen 2013 saakka ja sitä on päivitetty kesällä 2008.

Ylä-Savon ammattiopiston strategiset kehittämisen painopisteet on jaoteltu seitsemään kehittämisohjelmaan, joiden mukaisesti tähtäimessä olevaan tavoitteeseen päästään.

Strategiaohjelmaa johtaa kuntayhtymän johtaja ja jokaiselle toimenpideohjelmalle on valittu vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on valvoa toimenpiteiden etenemistä ja raportoida siitä johtoryhmän kokouksissa.

Strategisiksi päämääriksi ja kehittämisen kohteiksi on valittu seuraavat toimenpideohjelmat (TPO:t) vuosille 2009 - 2013:

1. Tietomme alueen osaamistarpeesta on kattava ja ajantasainen

2. Tietomme Ylä-Savon ammattiopiston osaamisesta ja sen tasosta on kattava ja ajantasainen
3. Toiminta-alueemme ja tahtotilamme on selkeästi määritelty
4. Ylä-Savon ammattiopiston osaaminen kattaa määritellyn toiminta-alueen osaamis- ja kehittämistarpeet
5. Opettamis- ja kehittämistoimintaa sekä kokonaisuudenhallintaa tukevat prosessit ja työkalut ovat ajantasaiset
6. Työntekijä ja opiskelija-rekrytointimme on onnistunutta
7. Panostamme työntekijöiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen sekä erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden ohjaamiseen

Vuoden 2009 strategisina kehittämisen painopisteinä ja tavoitteina ovat:

Painopiste	Tavoite
Laatutyö ja erityisesti toiminnan mittaaminen	Ylä-Savon ammattiopiston kaikki keskeiset toimintaprosessit on kuvattu vuoden 2009 aikana sekä niihin on määritelty prosessin toimivuutta kuvaavat mittarit.
Toiminnan tuloksellisuus ja ennakoitavuus	Kehitämme mittariston, jonka avulla voimme ajantasaisesti seurata ja ohjata organisaation toiminnan tuloksellisuutta ja toimintaa.
Oppilaitoksen ja elinkeinonelämän yhteistyön systemaattisuuden kehittäminen	Yrityspalveluprosessi on määritelty ja organisaatio toimii määritellyn prosessin mukaisesti.
Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi	Henkilöstön työhyvinvointikysely on yksi henkilöstön kehittämisen työkaluista ja se ohjaa omalta osaltaan tehtäviä kehittämistoimenpiteitä. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen panostetaan systemaattisesti ennakoitiedon, organisaation osaamistarpeiden sekä henkilökohtaisten osaamistarpeiden pohjalta. Yhtenä keskeisenä osaamisen kehittämisen kohteena on erityisopetus.

Painopisteiden mukaiset strategiset toimenpiteet vuodelle 2009 ovat seuraavat:

Strateginen painopiste 2009	Toimenpide-ohjelmat	Valitut strategiset toimenpiteet	Vastuutaho
Laatutyö ja erit. toiminnan mittaminen	TP5	Toimintajärjestelmäprojektin loppuunsaattaminen Osallistuminen laatupalkintokilpailuun	Kuntayhtymän johtaja ja laatupäällikkö
Toiminnan tuloksellisuus ja ennakoitavuus	TP5	Tuloksellisuusrahoituksen mittaristoon perustuvat sisäisten mittareiden kehittäminen Mittareiden päivittäminen siten, että säännölliset tilannekatsaukset ovat mahdollisia.	Rehtori ja talousjohtaja
Oppilaitoksen ja elinkeinoelämän yhteistyön systemaattisuuden kehittäminen	TP1 TP3	Yrityspalveluprosessin määrittely Yrityspalveluprosessin tueksi hankitaan tarvittavat tietotyökalut Elinkeinoelämän osaamis- ja työntekijätarpeiden systemaattinen kerääminen ja analysointi	Kehittämisjohtaja Aikuiskoulutusjohtaja
Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi	TP1, TP2, TP3, TP7	TOB -kysely uusitaan keväällä 2009 Henkilöstöprosessin kehittäminen ja käyttöönotto sisältäen henkilöstön osaamisen kehittämisprosessin Työnkuormittavuuteen liittyviin osa-alueisiin kiinnitetään erityistä huomiota TOB -palautteiden pohjalta	Rehtori/Tulosaluejohtaja t, hallintopäällikkö

4.4 Mittarit

Seuraavat mittarit kuvaavat onnistumista strategisissa kehittämisen painopisteissä. (Taloutta koskevat mittarit on esitetty kohdassa 10. Tulosalueiden mittarit on esitetty ao. tulosalueen toimintaa koskevassa kohdassa.)

Strateginen kehittämistavoite	Mittari	Tavoitetaso
Ylä-Savon ammattiopiston kaikki keskeiset toimintaprosessit on kuvattu vuoden 2009 aikana sekä niihin on määritelty prosessin toimitavuutta kuvaavat mittarit.	Prosessit on kuvattu (On/Ei) Mittarit on kuvattu (On/Ei)	Prosessit kuvattu Mittarit kuvattu
Kehittämme mittariston, jonka avulla voimme ajantasaisesti seurata ja organisaation toiminnan tuloksellisuutta ja toimintaa.	Mittaristot on kehitetty (On / Ei) Mittaristot ovat käytössä (On / Ei)	Mittaristo kehitetty Mittaristo käytössä
Yrityspalveluprosessi on määritelty ja organisaatio toimii määritellyn prosessin mukaisesti.	Prosessit on määritelty (On / Ei) Prosessin mukaan toimivat tulosyksiköt / kaikki tulosyksiköt %	Prosessi on määritelty 40% tulosyksiköistä organisaatiosta toimii prosessin mukaisesti
Henkilöstön työhyvinvointikysely on yksi henkilöstön kehittämisen työkaluista ja se ohjaa omalta osaltaan tehtäviä kehittämistoimenpiteitä.	Kysely tehty (On / Ei) TOB-mittaristo: Työnkehittävyys Esimiestyö Ergonomia Optimaalinen kuormitus Työkyky Tiedonkulku ja vuorovaikutus	TOB-kysely tehty Tavoitetasot: 3,7 3,5 3,7 3,5 4,0 3,5
Henkilöstön osaamisen kehittämiseen panostetaan systemaattisesti ennakoitiedon, organisaation osaamistarpeiden sekä henkilökohtaisten osaamistarpeiden pohjalta.	Ennakointitiedon hyödyntäminen: prosessi kuvattu Organisaation osaamistarvekartoitukset: toiminta mallinnettu ja prosessit kuvattu Henkilöstön osaamistarvekartoitukset: toiminta mallinnettu ja prosessit kuvattu	Toimintaa testataan ja mallinnetaan ainakin yhdessä tulosyksikössä (aikuskoulutus – palvelualat) .

5 KUNTAYHTYMÄN HALLINTO

Tilivelvollinen
Kuntayhtymän johtaja

Tuloslaskelma €		11.11.2008					
10 Kuntayhtymän hallinto		TP2007	TA2008	Ta2009	TA%	TS2010	TS2011
Toimintatuotot		39 098	40 000	42 000	5,0	42 000	42 000
Myyntituotot		0	0	0	5,0	0	0
Tuet ja avustukset		39 098	40 000	42 000	5,0	42 000	42 000
Valmistus omaan käyttöön		0	0	0	0,0	0	0
Toimintakulut		-315 084	-357 600	-381 507	6,7	-342 129	-342 129
Henkilöstökulut		-137 912	-150 800	-175 609	16,5	-149 531	-149 531
Palkat ja palkkiot		-110 006	-122 300	-135 344	10,7	-118 055	-118 055
Henkilösivukulut		-27 906	-33 100	-40 265	21,6	-31 476	-31 476
Henkilöstökorvaukset		0	4 600	0	-100,0	0	0
Palvelujen ostot		-119 778	-154 650	-149 100	-3,6	-136 700	-136 700
Aineet tarvikkeet ja tavarat		-5 020	-2 650	-2 800	5,7	-1 900	-1 900
Muut toimintakulut		-52 374	-49 500	-53 998	9,1	-53 998	-53 998
Vuokrat		-3 432	0	-3 498	9,1	-3 498	-3 498
Muut		-48 942	-49 500	-50 500	2,0	-50 500	-50 500
Toimintakate		-275 986	-317 600	-339 507	6,9	-300 129	-300 129

5.1 Yleistä

Tulosalueeseen sisältyy seuraavat toiminnot: tilintarkastus, luottamushenkilöhallinto, yleishallinto, henkilöstöpalvelut, laadun kehittäminen ja muut toiminnot.

Luottamushenkilöhallinto

Kuntayhtymän hallinto on järjestetty kuntalain mukaisesti. Korkein päättävä elin on 17-jäseninen yhtymävaltuusto. Siinä on 1 - 4 edustajaa kustakin jäsenkunnasta.

Kuntayhtymän hallinnosta huolehtii yhdeksänjäseninen yhtymähallitus, jonka yhtymävaltuusto nimittää. Yhtymähallitus johtaa ja valvoo kuntayhtymän hallintoa, valmistelelee valtuustoasiat ja päättää monista keskeisistä asioista.

Kuntayhtymässä on yhtymävaltuuston asettama viisijäseninen tarkastuslautakunta hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Yhtymävaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastajan tarkastuslautakunnan esityksestä.

Kuntayhtymän viranhaltijaorganisaatiota johtaa kuntayhtymän johtaja, jonka valitsee yhtymävaltuusto. Hän johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Kuntayhtymän hallinnon järjestämistä säädetään perussopimuksessa sekä hallintosäännössä.

Kuntavaalit pidetään syksyllä 2008 ja uusien kunnallisten toimielinten toimikausi on 2009 – 2012. Toimikauden vaihtumisen seurauksena kuntayhtymään valitaan uusi yhtymävaltuusto, yhtymähallitus ja tarkastuslautakunta sekä tilintarkastaja.

5.2.

Toiminnan strategiset tavoitteet:

Kuntayhtymä ja jäsenkunnat toimivat vuorovaikutuksessa siten, että niillä on samansuuntainen näkemys ammatillisen koulutuksen kehittämisestä alueellamme.

Kuntayhtymän /Ylä-Savon ammattiopiston kaikki keskeiset prosessit on kuvattu vuoden 2009 aikana ja niihin on määritelty prosessin toimivuutta kuvaavat mittarit.

Henkilöstön työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittäminen koko kuntayhtymässä.

Strategiset toimenpiteet talousarviovuodelle 2009
Uusien luottamushenkilöiden perehdyttäminen tehtäviinsä sekä kuntakierrokset jäsenkunnissa.
Toimintajärjestelmäprojektin loppuunsaattaminen vuoden 2009 aikana.
Osallistuminen ammatillisen koulutuksen laatupalkintokilpailuun keväällä 2009.
Työolobarometri (TOB) -kysely ja sen tulosten perusteella suoritettavat kehittämistoimet.

Toimintaa kuvaavat sitovat mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Toimintakate, euroa	276	318	340	300	300
Toimintakateprosentti					

Toimintaa kuvaavat ohjeelliset mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
--	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

6

AMMATILLISEN PERUSKOULUTUKSEN TULOSALUE

Tilivelvollinen

Rehtori

Tuloslaskelma €

11.11.2008

50 Ammatillinen peruskoulutus

	TP2007	TA2008	Ta2009	TA%	TS2010	TS2011
Toimintatuotot	13 067 985	14 112 579	15 111 842	7,1	14 765 873	14 554 410
Myyntituotot	12 597 262	13 854 179	14 725 742	6,3	14 550 673	14 339 218
Maksutuotot	1 010	0	1 000	6,3	1 000	992
Tuet ja avustukset	236 938	100 450	273 000	171,8	111 100	111 100
Muut toimintatuotot	232 775	157 950	112 100	-29,0	103 100	103 100
Vuokrat	150 055	116 500	88 300	-24,2	88 300	88 300
Muut	82 720	41 450	23 800	-42,6	14 800	14 800
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0	0	0
Toimintakulut	-11 082 076	-11 581 317	-12 849 616	11,0	-12 559 209	-12 384 315
Henkilöstökulut	-5 821 394	-6 276 090	-6 662 115	6,2	-6 443 104	-6 266 669
Palkat ja palkkiot	-4 576 090	-4 850 156	-5 172 813	6,7	-4 963 811	-4 803 615
Henkilösivukulut	-1 319 749	-1 485 234	-1 550 962	4,4	-1 518 689	-1 501 353
Henkilöstökorvaukset	74 445	59 300	61 660	4,0	39 396	38 298
Palvelujen ostot	-1 847 285	-1 774 404	-2 027 662	14,3	-2 004 442	-1 977 133
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 359 822	-1 321 386	-1 380 766	4,5	-1 295 062	-1 266 644
Avustukset	-91 645	-109 400	-223 600	104,4	-223 600	-221 700
Muut toimintakulut	-1 961 930	-2 100 037	-2 555 473	21,7	-2 593 001	-2 652 169
Vuokrat	-1 899 989	-2 053 737	-2 496 700	21,6	-2 545 599	-2 607 587
Muut	-61 940	-46 300	-58 773	26,9	-47 402	-44 582
Toimintakate	1 985 909	2 531 262	2 262 226	-10,6	2 206 664	2 170 095
Poistot ja arvон alentum	-206 666	-176 900	-175 997	-0,5	-191 326	-237 934
Tilikauden tulos	1 779 243	2 354 362	2 086 229	-11,4	2 015 338	1 932 161
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	10 529	0	14 997	-11,4	14 997	14 997
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 789 772	2 354 362	2 101 226	-10,8	2 030 335	1 947 158
Kustannuslaskennalliset erät	-1 774 063	-1 774 572	-1 908 391	7,5	-2 013 758	-2 012 855
Kokonaistulos	15 709	579 790	192 835	-66,7	16 577	-65 697

6.1.

Toiminnan strategiset tavoitteet**Toiminnan tuloksellisuus ja ennakoitavuus**

Kehitämme mittariston, jonka avulla voimme ajantasaisesti seurata ja ohjata organisaation toiminnan tuloksellisuutta ja toimintaa. Mittaristo perustuu tuloksellisuusrahoituksen kriteereihin. Mittarit laaditaan siten, että on mahdollista seurata tuloksia kuukausittain. Koulutuksen ennakoinnissa käytetään jo olemassa olevia järjestelmiä. Erillinen koulutustarvetutkimus tehdään hevostalouden osalta.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi

Henkilöstön työhyvinvointikysely on yksi henkilöstön kehittämisen työkaluista ja se ohjaa omalta osaltaan tehtäviä kehittämistoimenpiteitä. Seuraava TOB-kysely järjestetään keväällä 2009. Esimies/alainen –kehittämiskeskusteluita käydään vuosittain.

Henkilöstön osaamisen kehittämiseen panostetaan systemaattisesti ennakoitiedon, organisaation osaamistarpeiden sekä henkilökohtaisten osaamistarpeiden pohjalta. Yhtenä keskeisenä osaamisen kehittämisen kohteena on erityisopetus.

Strategiset toimenpiteet talousarviovuodelle 2009	
Mittariston kehittäminen ja päivittäminen	
Elinkeinoelämän osaamistarpeiden selvittäminen ja niiden huomioiminen koulutusten henkilökohtaistetuissa sisältö- ja toteutussuunnitelmissa.	
Osallistuminen laatupalkintokilpailuun	
TOB-kysely keväällä 2009	
Henkilöstöprosessin kehittäminen	
Kelpoisen henkilöstön rekrytointi	
Henkilöstön täydennyskoulutus	
Erityisopetuksen kehittäminen ja opintopolkujen rakentaminen erilaisille oppijoille	

Toimintaa kuvaavat sitovat mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Toimintakate, euroa	4 043	2 531	2 262	2 207	2 170
Toimintakateprosentti	17,9	17,9	15,0	14,9	14,9

Toimintaa kuvaavat ohjeelliset mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Määrätavoitteet					
• opiskelijamäärä/täyttöaste	1088,0	1074,8	1096,3	1090,8	1063,6
• suoritettut tutkinnot	323	277	300	320	310
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet					
• keskeyttämis-% (neg.)	4.96	< 5.0	< 5.0	< 5.0	< 5.0
• työllistyminen	54.1	60	65	70	75
Laatutavoitteet					
• opetushenkilöstön kelpoisuus	75,0	80	80	85	95
• opettajien koulutuspäivien lkm	min. 5	6	6	6	6

Uudet opetussuunnitelmat

Valtakunnallinen opetussuunnitelmatyö on käynnissä ja kaikkien tutkintojen uudet opetussuunnitelmat ovat käytössä syksyllä 2010. Rakennusalan perustutkinto-opiskelijat aloittivat opiskelunsa uuden opetussuunnitelman mukaisesti jo syksyllä 2008. Koulukohtainen opetussuunnitelmien uudistustyö käynnistetään lukuvuoden 2008 - 09 aikana. Kaksi vuotta käytössä olleita ammattiosaamisen näyttösuunnitelmia ja näyttöjen käytännön toteutusta kehitetään osana opetussuunnitelmatyötä. Opetustoiminnan laadun ylläpitämiseksi panostetaan opettajien ja työpaikkaohjaajien koulutukseen ja riittävään yhteistyöhön.

Yksilölliset koulutuspalvelut

Opiskelijoille tarjotaan mahdollisimman joustavat ja yksilölliset koulutuspalvelut. Yksilöllisiin osaamistarpeisiin vastataan tunnustamalla aikaisemmin hankittu osaaminen, rakentamalla opiskelijoille henkilökohtaiset opintopolut (HOPS) ja kehittämällä ammatillista huippuosaamista (Skills-valmennus). Opettajien koulutusta verkko-opetuksen käyttöönottoon tehostetaan ja ISO-verstaan tarjoamien palvelujen käyttöä lisätään. Erityisopetusta toteutetaan joustavin opetusjärjestelyin (HOJKS, mukautukset) ja MAHIS-järjestelmää kehitetään yhteistyössä MAHIS-verkoston oppilaitosten kanssa. Ammatilliseen koulutukseen valmentavaa ja kuntouttavaa koulutusta jatketaan syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Samoin vuonna 2007 aloitettua ammatilliseen koulutukseen ohjaavaa ja valmistavaa STARTTI-koulutusta jatketaan. Koulutuksen keskeyttäneiden määrää pyritään vähentämään erityisopetusmenetelmiä monipuolistamalla sekä opinto-ohjausta ja moniammatillista opiskelijahuoltotyötä lisäämällä. Lisääntyvään kansainvälisen työelämä- ym. yhteistyön vaatimukseen vastataan kehittämällä opiskelijoiden työssäoppimismahdollisuuksia ulkomailla sekä tukemalla ulkomailta Suomeen tulevien opiskelijoiden opintoja ja työssäoppimista.

Opinto-ohjaus ja opiskelijahuolto

Vuonna 2009 opinto-ohjauksen ja opiskelijahuoltotyön keskeisenä tavoitteena on vahvistaa yhdessä ryhmänohjaajien kanssa opiskelijan tukipalvelujärjestelmää. Syksyllä 2007 käyttöön otettu poissaolojen seurantaohjelma WILMA sekä kehitteillä olevat yksilöllisesti ja joustavasti rakennetut opintopolut ja opetusjärjestelyt ovat tukipalvelujärjestelmän keskeisiä osa-alueita. Ohjaustyön erityiskohteena ovat ammattiopiston erityisopiskelijat, kahta tutkintoa tekevät MAHIS-opiskelijat, lisälmen Urheiluakatemiassa opiskelevat sekä asuntoloissa asuvat nuoret. Ryhmänohjaajien ja opettajien työtä tuetaan opiskelijahuoltoryhmien neuvottelukäynneillä koulutusaloilla.

Oppisopimuskoulutus

Nykytila:

Oppisopimuskoulutus perustuu yritysten ja työyhteisöjen koulutustarpeeseen. Koulutusmuodossa on kaksi oppimisympäristöä: 1) opiskelijan oma työyhteisö, toiminta siellä työyhteisön jäsenenä ja työtoimintojen yhteydessä tapahtuva oppiminen, 2) monimuotoisesti järjestetty ja toteutettu tietopuolinen koulutus oppilaitoksen toimesta.

Tutkintorakenteen kaikki perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat käytävissä. Ammatillinen peruskoulutus perustutkintotavoitteisena koulutuksena on tarkoitettu nuorille ja aikuisille alalle tulotutkinnoksi.

Lisäkoulutus tähtää tutkinto-tavoitteisena joko ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittamiseen. Tutkinnot suoritetaan näyttämällä osaaminen ensisijaisesti työtoimintojen yhteydessä. Lisäkoulutuksen tavoitteena voi olla myös tutkinnon osa/osat tai alan ammatilliset erityisvalmiudet. Lisäkoulutus on tarkoitettu ensisijaisesti aikuisille, kokeneille työntekijöille ja se on valtakunnallisesti ja alueellisesti kiintiöity. Opiskelijoita perustutkintotavoitteisessa koulutuksessa on n. 60 % ja tutkintotavoitteisessa lisäkoulutuksessa n. 35 %.

Koulutusmuodon keskeisinä kehittämistoimenpiteinä ovat olleet viimeisten vuosien aikana 1) henkilökohtaistamisen varmistaminen opiskelijan osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa, 2) henkilökohtaistetun oppimissuunnitelman laatiminen ja toteutuminen a) työyhteisössä ja työtoimintojen yhteydessä tapahtuvassa oppimisessa ja b) monimuotoisesti toteutettavassa tietopuolisessa koulutuksessa, 3) tutkinnon suorittaminen henkilökohtaistetun näyttösuunnitelman mukaisesti koulutusaikana ja 4) opiskelijoille, kouluttajatyönantajille ja tietopuolisen koulutuksen järjestäjille suoritettavat asiakastytyväisyyskyselyt ja tulosten pohjalta suoritettavat toimenpiteet.

Päämäärät/tavoitteet/kehittämiskohteet lähivuosille:

Koulutusmuotoa kehitetään edelleen 1) vastaamaan työssä olevan henkilöstön oman ja työyhteisön osaamisen kehittämiseen, 2) huomioimaan erityistä tukea ja ohjausta tarvitsevat oppijat ja kehittämään tuki- ja ohjaustyötoimintoja. Tämän kohdan toiminnan kehitystyöhön on opetusministeriö myöntänyt erillismäärärahan 35 000 €, joka tulisi käyttää v. 2009 loppuun mennessä.

Asiakastytyväisyyskyselyt suoritetaan a) kaikilta opiskelijoilta koulutuksen aloitusvaiheessa, toteutusvaiheessa ja päättövaiheessa, b) vastaava työnantajakysely ja c) oppilaitoskysely tietopuolisen koulutuksen ja näyttöjen järjestäjiltä. Tulokset käsitellään ja toimintaa parannetaan niiden pohjalta määrätietoisesti.

Mittari	Tavoite
palaute opiskelijoilta - aloitusvaiheessa - toteutusvaiheessa - päättövaiheessa	- vastausprosentti min 75% - yleisarvosana 3,4
palaute kouluttajatyönantajilta	- vastausprosentti min 75% - yleisarvosana 3,4
palaute tietopuolisen koulutuksen ja näyttöjen järjestäjiltä	- vastausprosentti min 80% - yleisarvosana 3,4
suoritettut tutkinnot - ammatillisessa peruskoulutuksessa - ammattitutkinnoissa - erikoisammattitutkinnoissa	- tutkintoa 37 - tutkintoa 22 - tutkintoa 5
käyttösuunnitelman tavoite	- kokonaistulos 48 860 €

7

AIKUISKOULUTUKSEN TULOSALUE

Tilivelvollinen

Aikuiskoulutusjohtaja

**Tuloslaskelma €
70 Aikuiskoulutus**

11.11.2008

	TP2007	TA2008	Ta2009	TA%	TS2010	TS2011
Toimintatuotot	6 588 262	6 325 700	6 613 729	4,6	6 540 900	6 556 400
Myyntituotot	6 523 852	6 264 000	6 433 429	2,7	6 374 400	6 397 900
Maksutuotot	0	0	110 200	2,7	113 900	112 900
Tuet ja avustukset	56 098	51 000	69 500	36,3	52 000	45 000
Muut toimintatuotot	8 312	10 700	600	-94,4	600	600
Vuokrat	719	10 600	500	-95,3	500	500
Muut	7 593	100	100	0,0	100	100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0	0	0
Toimintakulut	-5 656 354	-5 412 275	-5 526 629	2,1	-5 377 745	-5 470 385
Henkilöstökulut	-3 504 915	-3 567 974	-3 539 317	-0,8	-3 369 555	-3 441 025
Palkat ja palkkiot	-2 711 370	-2 737 914	-2 727 797	-0,4	-2 752 100	-2 813 300
Henkilösivukulut	-800 700	-833 660	-811 520	-2,7	-617 455	-627 725
Henkilöstökorvaukset	7 155	3 600	0	-100,0	0	0
Palvelujen ostot	-796 905	-623 053	-644 440	3,4	-649 860	-653 930
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-602 463	-572 227	-590 250	3,1	-609 150	-613 000
Muut toimintakulut	-752 071	-649 021	-752 622	16,0	-749 180	-762 430
Vuokrat	-670 409	-609 600	-711 422	16,7	-707 380	-720 330
Muut	-81 662	-39 421	-41 200	4,5	-41 800	-42 100
Toimintakate	931 909	913 425	1 087 100	19,0	1 163 155	1 086 015
Poistot ja arvон alentum	-126 435	-118 550	-91 429	-22,9	-148 197	-125 680
Tilikauden tulos	805 474	794 875	995 671	25,3	1 014 958	960 335
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	18 480	0	18 480	25,3	18 480	18 480
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	823 954	794 875	1 014 151	27,6	1 033 438	978 815
Kustannuslaskennalliset erät	-450 746	-727 860	-699 728	-3,9	-684 522	-685 260
Kokonaistulos	373 208	67 015	314 423	369,2	348 916	293 555

7.1.

Toiminnan strategiset tavoitteet

1. Vahvistamme seudun hyvinvointia

- vastaamalla työelämän osaamistarpeisiin
- turvaamalla osaavan työvoiman saatavuutta
- edistämällä yrittäjyyttä
- tukemalla työurien pidentymistä

2. Mahdollistamme asiakkaillemme joustavat ja henkilökohtaiset osaamisen edistämisen sekä tutkinnon suorittamisen polut.

3. Oma osaamisemme ja toimintamme laatu takaavat tehokkaan ja tuloksekkaan palvelun asiakkaillemme.

Strategiset toimenpiteet talousarviovuodelle 2009

Aikuiskoulutuksen yhteiset

- Yrityspalveluprosessi on kuvattu ja se on käytössä
- Panostamme suunnitelmalliseen osaamisemme kehittämiseen. Henkilöstön osaamisen kehittämisprosessi on kuvattu ja käytössä, pilotointi palvelualoilla. Painopisteinä vuonna 2009 työelämäosaaminen, erityistä tukea tarvitsevien ohjaaminen sekä yrittäjyysosaaminen
- Henkilökohtaistamisen toteuttaminen – koulutusten modulointi ja hyödyntäminen, verkko-opetuksen tehostaminen
- Tutkintojen suoritusasteen nostaminen (henkilökohtaistamisen ohjaus)
- Kehitämme mittariston jonka avulla voimme ajantasaisesti seurata ja ohjata toimintamme tuloksellisuutta ja laatua
- Prosessikuvaukset työstetään loppuun ja toimintamme on niiden mukaista

Tekniikka ja liikenne

- Uusien koulutusten käynnistäminen ja niiden vakiinnuttaminen (mm. robotiikka, korjausrakentaminen, logistiikan alan ammattipätevyyskoulutukset)
- Koneenasennuksen osaamiskeskuksen kehittäminen yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa
- Työelämäyhteistyön rakentaminen sellaiselle tasolle, jotta osaavan työvoiman saatavuus sekä lisäkoulutustarjonta yrityksille on mahdollisimman kattavaa.
- Opettajat toimivat prosesseissa kuvattujen toimintamallien mukaisesti.
- Koulutusten toteuttamistapojen kehittäminen henkilökohtaistamista tukevaksi.

Palvelualat

- Henkilöstön osaamisen kehittämisen pilotointi
- Moduloinnin kehittäminen siten, että se muodostaa koulutustarjottimen (ainakin) esimies – ja johtamisen koulutuksiin
- Yritysyhteistyön vahvistaminen sekä asiakkuuksien hoitaminen
- Palautteen systemaattinen kerääminen sekä reagointi
- Verkko-oppimisympäristöjen kehittäminen; IsoVerstas –verkko-oppimisympäristön hyödyntäminen
- Verkostoituminen eri oppilaitosten sekä muiden toimijoiden kanssa
- Harjoitusyritystoiminnan aloittaminen

Luonnonvara-ala

- Henkilöstön toimenkuvien selkeyttäminen ja työssäjaksaminen
- Opetuksen kehittäminen mm opiskelijapalautteen avulla
- Verkko-opetuksen osaamisen kehittäminen (Moodle)
- Näyttötutkintotoiminnan kehittäminen koulutuksen aloittaa väh. 2 henkilöä
- Työelämän tarpeista nousevien uusien koulutusten aloittaminen
- Koulutusten rahoituspohjan laajentaminen (oppisopimus)

Toimintaa kuvaavat sitovat mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Toimintakate, euroa	1 391	913	1087	1163	1 086
Toimintakateprosentti	20,6	14,4	16,4	17,8	19,9

Toimintaa kuvaavat ohjeelliset mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Määrätavoitteet					
• opiskelijatyöpäivät	126 708	105 100	110 580	111 700	111 600
• suoritettut tutkinnot	513	454	478	480	480
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet					
• tutkintojen suoritusaste	50%	50%	55%	60%	62%
• työllistymis %		67%	68%	67%	67%
Laatutavoitteet					
• opiskelijapalaute ka	3,8 (tvp)	3,9	4,0	4,0	4,0
• henkilöstöpalaute (TOB) ka		<i>tulos 08:</i>			
○ työn kehittävyys		3,9	3,9	3,9	3,9
○ esimiestyö		3,6	3,7	3,7	3,7
○ ergonomia		3,6	3,7	3,7	3,7
○ optimaalinen kuormitus		3,2	3,5	3,5	3,5
○ työkyky		4,1	4,1	4,1	4,1
○ tiedonkulku ja vuorovaikutus		3,3	3,5	3,5	3,5

8

HALLINTO JA TUKIPALVELUJEN TULOSALUE

Tilivelvollinen

Talousjohtaja

Tuloslaskelma €**11.11.2008****30 Hallinto- ja tukipalvelut**

	TP2007	TA2008	Ta2009	TA%	TS2010	TS2011
Toimintatuotot	3 239 667	3 223 170	3 719 058	15,4	3 766 407	3 820 634
Myyntituotot	503 367	529 700	529 524	0,0	529 524	529 524
Tuet ja avustukset	69 088	66 900	59 450	-11,1	57 800	57 800
Muut toimintatuotot	2 667 212	2 626 570	3 130 084	19,2	3 179 083	3 233 310
Vuokrat	2 664 846	2 624 270	3 127 484	19,2	3 176 483	3 230 710
Muut	2 366	2 300	2 600	13,0	2 600	2 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0	0	0
Toimintakulut	-4 663 302	-4 548 351	-5 007 228	10,1	-5 142 203	-5 142 093
Henkilöstökulut	-2 099 683	-2 266 663	-2 352 143	3,8	-2 340 125	-2 340 125
Palkat ja palkkiot	-1 647 042	-1 755 451	-1 816 556	3,5	-1 819 950	-1 819 950
Henkilösivukulut	-475 721	-536 812	-551 160	2,7	-535 748	-535 748
Henkilöstökorvaukset	23 080	25 600	15 573	-39,2	15 573	15 573
Palvelujen ostot	-695 139	-634 499	-770 381	21,4	-749 914	-749 914
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 194 971	-1 100 439	-1 359 565	23,5	-1 527 115	-1 527 115
Muut toimintakulut	-673 509	-546 750	-525 139	-4,0	-525 049	-524 939
Vuokrat	-531 072	-420 700	-374 419	-11,0	-374 329	-374 219
Muut	-142 437	-126 050	-150 720	19,6	-150 720	-150 720
Toimintakate	-1 423 635	-1 325 181	-1 288 170	-2,8	-1 375 796	-1 321 459
Poistot ja arvон alentum	-596 313	-744 700	-813 369	9,2	-858 223	-911 650
Tilikauden tulos	-2 019 948	-2 069 881	-2 101 539	1,5	-2 234 019	-2 233 109
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	4 468	0	187 368	1,5	195 616	186 887
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 015 480	-2 069 881	-1 914 171	-7,5	-2 038 403	-2 046 222
Kustannuslaskennalliset erät	-920 807	35 550	0	-100,0	0	0
Kokonaistulos	-2 936 287	-2 034 331	-1 914 171	-5,9	-2 038 403	-2 046 222

8.1.**Yleistä**

Tukipalvelut on kuntayhtymässä koottu hallinto- ja tukipalvelut -tulosalueeseen.

Toiminnot on organisoitu seuraaviin tulosityksiköihin:

- hallinto- ja toimistopalvelut
- siivouspalvelut
- ruokahuoltopalvelut
- tietohallintopalvelut
- kiinteistöpalvelut
- markkinointi

Tulosalueella työskentelee noin 75 henkilöä. Tulosalueen päällikkönä toimii talousjohtaja.

Palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kustannukset kohdistetaan ammatilliselle peruskoulutukselle ja aikuiskoulutukselle kustannuslaskennallisina erinä, lukuunottamatta kiinteistöpalveluja, jossa otettiin käyttöön sisäinen vuokra vuoden 2008 alusta.

Tukipalveluiden tuottavuus ja palvelukyky varmistetaan nykyaikaisilla työmenetelmillä ja tietotekniikkaa hyödyntämällä.

8.2.

Toiminnan strategiset tavoitteet

Tulosalueen kaikki keskeiset prosessit on kuvattu vuoden 2009 aikana ja niitä koskevat mittarit on määritetty.

Talous- ja henkilöstöhallinnon uusilla ohjelmistoilla ja tietohallintopalveluiden järjestelmien kehittämisellä saadaan lisää tehokkuutta koko kuntayhtymän toimintaan.

Raportoinnin (toiminnan tulokset ja kustannukset) kehittäminen koko organisaatiossa.

Kiinteistöjen tehokas ja taloudellinen ylläpito ja käyttö.

Strategiset toimenpiteet talousarviovuodelle 2009	
Prosessikuvausten laatiminen ja käyttöönotto.	
Sisäisen vuokran vakiinnuttaminen; kiinteistöjen peruskorjaaminen korjaustarpeen ja taloudellisten mahdollisuuksien mukaan.	
Riittävä henkilöstö- ja taloushallinnon ohjelmistokoulutus uusille työntekijöille (perehdytys), käyttäjien täydennyskoulutus ja ohjelmiston täysimääräinen hyödyntäminen.	
Tietohallintopalveluissa kokonaisjärjestelmän hallittavuuden ja dokumentoinnin kehittäminen (prosessien mallintaminen, laite- ja ohjelmistoinventoinnin käyttöönotto), palvelininfrastruktuurin kehittäminen sekä tallennus- ja varmuuskopiointikapasiteetin laajentaminen.	

Toimintaa kuvaavat sitovat mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Toimintakate, euroa	1 424	1325	1288	1376	1321
Toimintakateprosentti	43,9	41,1	34,6	36,5	34,6

Toimintaa kuvaavat ohjeelliset mit- tarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Määrätavoitteet					
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet					
Laatutavoitteet					

9

KEHITTÄMISPALVELUJEN JA PROJEKTIN TULOSALUE

Tilivelvollinen

Kehittämisjohtaja

Tuloslaskelma €

11.11.2008

20 Kehittämishankkeet ja projekti

	TP2007	TA2008	Ta2009	TA%	TS2010	TS2011
Toimintatuotot	1 841 562	990 169	1 694 615	71,1	1 625 363	1 319 400
Myyntituotot	14 681	0	0	71,1	0	0
Tuet ja avustukset	1 747 488	990 169	1 674 515	69,1	1 605 613	1 299 400
Muut toimintatuotot	79 393	0	20 100	69,1	19 750	20 000
Vuokrat	525	0	0	69,1	0	0
Muut	78 868	0	20 100	69,1	19 750	20 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0	0	0
Toimintakulut	-1 967 016	-1 140 669	-1 861 687	63,2	-1 789 495	-1 484 277
Henkilöstökulut	-948 973	-475 868	-1 185 266	149,1	-1 157 381	-1 157 381
Palkat ja palkkiot	-738 762	-362 955	-913 500	151,7	-893 628	-893 628
Henkilösivukulut	-216 425	-112 913	-271 766	140,7	-263 753	-263 753
Henkilöstökorvaukset	6 213	0	0	140,7	0	0
Palvelujen ostot	-932 899	-602 101	-530 506	-11,9	-485 332	-226 600
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-34 439	-24 600	-21 182	-13,9	-20 288	-10 400
Muut toimintakulut	-50 705	-38 100	-124 733	227,4	-126 494	-89 896
Vuokrat	-40 778	-16 000	-54 825	242,7	-50 943	-13 600
Muut	-9 927	-22 100	-69 908	216,3	-75 551	-76 296
Toimintakate	-125 454	-150 500	-167 072	11,0	-164 132	-164 877

9.1.

Yleistä

Kuntayhtymän kehittämishankkeet tukevat Ylä-Savon alueen elinkeinojen sekä ammattiopiston koulutuksen ja henkilöstön kehittämistä sekä tiivistävät yritysten ja koulutuksen yhteistyötä. Ne siirtävät opetuksen ja koulutuksen osaksi uusia innovaatioita sekä parantavat ammattiopiston toiminnan muutosherkkyyttä.

Kuntayhtymän projektit ovat yhteistyöhankkeita, joissa ammattiopisto voi olla hallinnoijana tai yhteistyökumppania. Keskeisiä yhteistyökumppaneitamme ovat maakunnalliset rahoittajat, kunnat, Kuopion yliopisto, Savonia ammattikorkeakoulu, Savon koulutuskuntayhtymä, muut ammatilliset oppilaitokset sekä alueella toimivat yritykset ja kehittäjäorganisaatiot

9.2.

Kehittämishankkeet ja projektit

Vuonna 2009 käynnissä olevat projektit:

OSAAVAN TYÖVOIMAN SAATAVUUDEN VARMISTAMINEN - TYÖVOIMA-RESURSSIT KÄYTTÖÖN – projekti, (Pohjois-Savon TE-keskus, ESR)

Päätavoitteena on turvata osaavan työvoiman saatavuus Pohjois-Savon yrityksissä.

Projektin pitkäaikaisina tavoitteina on:

- edistää työvoiman saatavuutta alueen avaintoimialoilla
- kehittää alueellinen palveluverkosto rekrytointiin ja työllistämiseen

Projektin lyhytaikaisina tavoitteina on:

- kehittää rekrytointi- ja koulutuspalveluja
- luoda uusia yhteistoimintamalleja yritysten, yrityspalveluorganisaatioiden, oppilaitosten ja työvoimahallinnon toimijoiden välille

Hankkeen kehittämiskumppaneina toimivat Savon koulutuskuntayhtymä ja Savonia ammattikorkeakoulu. Hanke tekee vahvaa yhteistyötä alueen yritysten, työvoimahallinnon, kuntien ja kehittämisorganisaatioiden kanssa.

Hanke käynnistyi 1.3.2008 ja se kestää 31.12.2010 saakka. Hankkeen kokonaisbudjetti on 1 526 322 euroa.

FUTUURI – TULEVAISUUDEN NAISYRITTÄJÄ JA JOHTAJA – projekti (Pohjois-Savon TE-keskus, ESR)

Projektin tavoitteena on:

- Naisten yritystoiminnan ja johtajuuden edistäminen
- Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen vauhdittaminen sekä yritysten omien kehittämishankkeiden tukeminen
- Yrityskohtaisen osaamisintensiivisten palvelu- ja tuoteinnovaatioiden kehittäminen toimialakohtaisissa ja monialaisissa ryhmissä sekä niiden kaupallistamiseen liittyvien prosessien hallinta
- Naisyrittäjien ja – johtajien osaamisen ja itsetunnon kehittäminen
- Verkostoissa lisääntyvän yhteistyön tukeminen

Hankkeen kehittämiskumppanina on Kuopion yliopisto. Hanke tekee vahvaa yhteistyötä Savonia ammattikorkeakoulun, Iisalmen yrittäjänäisten, Kuopion yrittäjänäisten, Savon yrittäjien ja seudullisten yrittäjäpalvelupisteiden kanssa.

Hanke käynnistyi 1.3.2008 ja se kestää 31.12.2010 saakka. Hankkeen kokonaisbudjetti on 1 007 896 euroa.

NEMO – NEW MODELS OF SCHOOL ENTERPRISE PARTNERSHIP IN VOCATIONAL EDUCATION, (Leonardo, Innovaation siirto ohjelma, ESR)

Hankkeen keskeisenä sisältönä on oppilaitos-yritysyhteistyömallien dokumentointi, siirto ja pilotointi yhdessä kehittämiskumppanien kanssa.

Projektin partnereina toimivat:

- Koulutuskeskus Salpaus, Lahti
- CEUS, Storstroem Business and Technical College Falster, Nyköping Falster, Denmark
- PERSPEKTIVwechsel - Institute for Education and Counselling-Consultancy, Wuppertal, Germany

Projekti alkoi 17.9.2007 ja kestää 31.10.2010 saakka.
Hankkeen kokonaisbudjetti on 243 558 euroa.

Osallistuminen muiden hallinnoimiin hankkeisiin:

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on mukana kehittämiskumppanina seuraavissa haetuissa kehittämishankkeissa (kaikista ei vielä päätöstä):

Hankkeen nimi	Hakija	Päärahoittaja	Arvioitu budjettiosuus
Ammattiosaajasta yrittäjäksi	Savon koulutuskuntayhtymä	Itä-Suomen lääninhallitus (ESR)	299 428 €
INTL-Practicum	Kuopion yliopisto	Itä-Suomen lääninhallitus (ESR)	40 935
Pajalta tutkintoon	Mikkelin ammattikorkeakoulu	Itä-Suomen lääninhallitus	21 100
Etappi – Iisalmen seudun välityömarkkinat hanke	Iisalmen kaupunki	TE-keskus (ESR)	64146
Kompetenssi II	Kuopion yliopisto	Itä-Suomen lääninhallitus (ESR)	80 000
Itä-Suomen taitaja -osaaminen -hanke	Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä	Itä-Suomen lääninhallitus (ESR)	61 200

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on myös valmistellut yhteistyökumppaneidensa kanssa kehittämishankkeita, joiden painopisteenä on mm. Koneistuksen ja koonpanon osaamiskeskittymän synnyttäminen Ylä-Savoon (EducaLearn – projekti) sekä verkko-oppimisen kehittämishanke E-ammattiopisto (Savon koulutuskuntayhtymän valmistelemassa).

EducaLearn – projekti

Hankkeen päätavoitteena on luoda Ylä-Savoon teknologia-alan osaamiskeskittymä ja asiantuntijaverkosto, joka toiminnassaan on kiinteässä yhteydessä Kuopion ja Pohjois-Savon muihin osaamis- ja asiantuntijaverkostoihin.

Hankkeen osatavoitteina ovat:

- Osaamiskeskittymän toimintatapojen ja prosessien kehittäminen alueelliseksi toimintatavaksi
- Tutkimus- ja kehittämistulosten siirto opetuksen ja elinkeinoelämän käyttöön
- Koulutuksen laadun varmistaminen ja koulutuksen rakenteiden kehittäminen
- Opintopolkujen kehittäminen ja resurssien yhteiskäytön tehostaminen elinkeinoelämän ja opiskelijoiden tarpeet yhteen sovittaen.

Projekti alkaa 16.9.2008 ja päättyy 31.12.2011 ja kokonaisbudjetti on yhteensä 1 424 065 €

E-Ammattiopisto: hakemus valmistuu marraskuussa 2008

9.3.

Toiminnan strategiset tavoitteet

Kehittämishankkeet ja projektit tulosalue vie läpi Yrityspalveluprosessin määrittelytyön yhteistyössä muiden tulosalueiden kanssa. Tavoitteena on määriteltä ja dokumentoitu prosessikuvaus koko koulutuskuntayhtymän toimintaa ohjaavasta yrityspalveluprosessista. Samassa yhteydessä viedään läpi prosessin toimintaa tukevan tietojärjestelmän määrittely ja hankintaprosessi yhteistyössä tietohallintoyksikön kanssa.

Toisena strategisena tavoitteena on tuottaa ajantasaista elinkeinoelämän osaamis- ja työntekijätarvetietoa koulutusalojen käyttöön. Tämä toteutetaan yhteistyössä aikuiskoulutuksen tulosalueen kanssa. Keskeisenä resurssina tälle työlle toimii Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen projekti.

Tulosalueen omana sisäisenä strategisena tavoitteena on vuoden 2007 aikana päivitetyn projektiohjeistuksen sisäänajo ja käynnistää henkilöstön osaamisen systemaattinen kehittäminen osana projektitoiminnan kehittämisprojektiä.

Strategiset toimenpiteet talousarviovuodelle 2009	
-	Yrityspalveluprosessin mallintaminen yhteistyössä koulutusalojen kanssa
-	Yrityspalveluprosessia tukevien tietojärjestelmien (CRM/HRM) vaatimusmäärittely ja hankintaprosessin ohjaus yhdessä tietohallintoyksikön kanssa
-	Projektihenkilöstön osaamistarvekartoitusten kautta käynnistettävät osaamisen kehittämishojelmien käynnistäminen
-	Projektien tuloksellisuuden parantaminen osana projektitoiminnan kokonaiskehittämistä

Toimintaa kuvaavat sitovat mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Toimintakate, euroa	-125	-151	-167	-164	-165
Toimintakateprosentti	6,8	15,2	9,9	10,1	12,5

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2009 - 2011

Toimintaa kuvaavat ohjeelliset mittarit (tunnusluvut)	TP2007	TA2008	TA2009	TS2010	TS2011
Määrätavoitteet		Hankkeiden läpimenoprosentti, tavoite 80 %	Käynnistetään 1-2 suurta kehittämissuunnitelmaa		
			Osallistutaan 2-4 hankkeeseen kumppaniksi		
Tehokkuustavoitteet/ taloudellisuustavoitteet		Osaamiskartoitusten tekeminen, tavoite 80 % projektihenkilöstöstä	Hankkeiden läpimenoprosentti, tavoite 80 %		
Laatutavoitteet		Projektihenkilöstön kehittämissuunnitelmien tekeminen, tavoite 80 % projektihenkilöstöstä	Osaamiskartoitusten päivitykset, tavoite 100 % projektihenkilöstöstä		
			Projektihenkilöstön kehittämissuunnitelmien päivittäminen, tavoite 100 % projektihenkilöstöstä		
		Yhtenäistä projektimallia käyttävien kehittämissuunnitelmien määrä, tavoite 90 % suurista kehittämissuunnitelmista (budjetti yli 100 000 euroa)	Kaikki EU-hankkeet toteutetaan yhteisten prosessien mukaisesti		
			Yhtenäinen mittaritieto käytössä kaikissa Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän hallinnoimissa EU-projekteissa.		

10

KUNTAYHTYMÄN TALOUSARVIO JA SUUNNITELMA

10.1

Yleistä

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän talousarvio - ja suunnitelma muodostuu organisaatorakenteen mukaisesti viidestä tulosalueesta:

- kuntayhtymän hallinto
- kehittämistoiminta ja projektit
- hallinto- ja tukipalvelutoiminnot
- ammatillinen peruskoulutus (sisältää myös oppisopimuskoulutuksen)
- ammatillinen aikuiskoulutus.

10.2

Rahoitusjärjestelmä

Ammatillinen peruskoulutus:

Ammatillisen peruskoulutuksen rahoitus perustuu yksikköhintarahoitukseen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään vuosittain seuraavan vuoden rahoituksen perusteena käytettävät keskimääräiset (valtakunnalliset) yksikköhinnat. Ne perustuvat koulutusmuodon keskimääräisiin toteutuneisiin kustannuksiin. Vuoden 2009 yksikköhinnat perustuvat vuoden 2005 kustannuksiin, joita on tarkistettu indeksikorotuksella.

Opetusministeriö vahvistaa koulutuksenjärjestäjäkohtaiset yksikköhinnat vuosittain marraskuussa. Ne perustuvat valtakunnallisiin yksikköhintoihin. Koulutuksenjärjestäjän vuoden 2009 yksikköhinta lasketaan tilastointipäivän 20.9.2008 koulutusalaakohtaisten opiskelijamäärien ja porrastusperusteiden mukaan painotettuna. Kunkin koulutuksenjärjestäjän yksikköhinta riippuu täten siitä, paljonko opiskelijoita kullakin (erihintaisella) koulutusallalla on ollut em. tilastopäivänä. Lisäksi yksikköhintaan vaikuttaa mm. erityisopiskelijoiden ja majoitusetuuden saavien opiskelijoiden määrä kyseisessä tilastossa.

Opetusministeriö maksaa yksikköhintaan perustuvan rahoituksen koulutuksen järjestäjälle ja perii kunnilta ns. vakioidun kuntaosuuden kunnan asukasluvun perusteella. Valtionosuus opetustoimen kustannuksiin vuonna 2008 on 41,89 % ja säilynee samana myös vuonna 2009.

Ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksen osatekijänä on jo muutaman vuoden ajan ollut koulutuksen tuloksellisuus. Tuloksellisuuden parantamiseen pyritään palkitseamalla koulutuksen järjestäjiä keskeyttämisen vähentämisestä ja läpäisyn parantamisesta. Muita tuloksellisuusrahoituksen indikaattoreita ovat opiskelijoiden työllistyminen, jatko-opiskeluun hakeutuminen, opettajien kelpoisuus sekä henkilöstön kehittäminen. Tuloksellisuusraha muodostuu siten, että yksikköhinoista leikataan ensin 2 % ja tämä rahamäärä jaetaan takaisin tulospalkkioina 2/3 koulutuksen järjestäjistä. Kuntayhtymämme kohdalla 2 %:n leikkaus vastaa noin 240 000 euroa. Vuonna 2008 tulosrahoituksen pistelukumme oli 981, jolla saimme rahoitusta 41 454 euroa, joten nettovaikutus oli meille negatiivinen lähes 200.000 euroa. Vuoden 2009 rahoitus jäänee samalle tasolle.

Ammatillisen peruskoulutuksen ja aikuiskoulutuksen investointien rahoitusjärjestelmä on uudistettu vuoden 2006 alusta. Tällöin erillisistä perustamiskustannuksiin myönnettävistä valtionosuuksista luovuttiin. Uudistuksen jälkeen investoinnit otetaan huomioon kustannuspohjissa kirjanpidon mukaisten poistojen perusteella. Siirtymävaiheessa rahoituksen taso turvataan ns. takuusummalla.

Valtiovarainministeriön vuoden 2009 tulo- ja menoarvioesityksen mukaan ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnat nousevat noin 4 % vuodesta 2008 pääasiassa indeksikorotuksen vuoksi. Koulutusrakenteemme perusteella yksikköhintatarahtoksemme nousuksi on arvioitu 4,6 % vuoden 2008 tasosta ja yksikköhintamme määräksi 10.910 euroa.

Oppisopimuskoulutus:

Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinta on valtion vuoden 2008 budjettiesityksen mukaan 6312 euroa/opiskelija. Yksikköhinta on esityksen mukaan 63,13 % ammatillisen koulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta, aikaisemmin se oli 77 %. Oppisopimuskoulutuksena järjestettävän ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen yksikköhinnan arvio on 3118,20 euroa ja muun ammatillisen lisäkoulutuksen 2252,00 euroa opiskelijaa kohti.

Aikuiskoulutus:

Aikuiskoulutusjärjestelmämme perustuu omaehtoiseen lisäkoulutukseen, työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen ja henkilöstökoulutukseen.

Ammatillinen lisäkoulutus kuuluu kokonaan laskennalliseen valtionosuusjärjestelmään. Rahoituslain mukaan ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle myönnetään käyttökustannuksia varten rahoitusta 87 % euromäärästä, joka saadaan laskemalla yhteen valtionosuuden laskemisen perusteeksi vahvistettujen opiskelijatyövuosien ja opiskelijatyövuotta kohti määrättyjen yksikköhintojen tulot. Henkilöstökoulutukseen rahoitus on 48 % mainitulla tavalla lasketusta euromäärästä. Yksikköhinnat on porrastettu opetus- ja kulttuuritoiminnan rahoituksesta annetun asetuksen mukaisesti. Keskimääräinen yksikköhinta on sama kuin ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhinta. Opetusministeriö vahvistaa vuosittain marraskuussa koulutuksen järjestäjille valtionosuuden laskemisen perusteena käytettävien opiskelijatyövuosien määrät seuraavalle vuodelle koulutusaloittain. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymälle vuodelle 2008 vahvistettujen opiskelijatyövuosien määrä on 290,1 ja valtionosuuden määrä 2.857.304 euroa. Opiskelijatyövuosien määrä vastaa n. 55.000 opiskelijatyöpäivää, mikä on noin puolet aikuiskoulutuksemme kokonaisvolyymista. Vuodelle 2009 vahvistettavan lisäkoulutuksen määrän arvioidaan olevan samaa tasoa kuin 2008.

Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen järjestämisen tarkoituksena on edistää ja ylläpitää työvoiman kysynnän ja tarjonnan tasapainoa sekä torjua työttömyyttä ja poistaa työvoimapulaa. Työhallinto (TE-keskukset ja työvoimatoimistot) hankkii koulutuksen avoimien tarjouskilpailujen perusteella. Hankinnassa otetaan hinnan lisäksi huomioon koulutuksen laatu ja koulutuksen järjestäjien valmiudet. Koulutus on jaettu kahteen ryhmään: valmentavaan koulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

Maksullisena palvelutoimintana järjestettävä koulutus ja konsultointi ovat yri-
tysten kokonaan maksamaa toimintaa. Merkittävä osa tästä toiminnasta on yri-
tysten omiin kehittämishankkeisiin liittyvää koulutusta ja konsultointia.

10.3

Talousarvion menoperusteista

Talousarviossa sopimusmuutoksista aiheutuva palkkojen korotusvaraus on 4,0 %.

Eläkekulut ovat noin 22,5 % palkoista: palkkaperusteinen eläkevakuutusmaksu on 16,0 ja eläkemenoperusteinen 6,2 % palkoista (arvio kuntayhtymän eläke-
menoperusteisesta maksusta on 640.000 euroa). Tämän lisäksi varhaiseläke-
menoperusteiseen maksuun on varattu 30.000 euroa. Muihin pakollisiin sivuku-
luihin on laskettu 7,3 % palkoista. Henkilösivukulut ovat kaikkiaan noin 30 % pal-
koista.

10.4

Talousarvion sitovuus

Talousarvion käyttötalousosa: yhtymävaltuuston nähden sitova tavoite on kunkin tulosalueen tilikauden tulos. Ammatillisen peruskoulutuksen, oppisopimuskoulu-
tuksen ja aikuiskoulutuksen vuotuiset opiskelijamäärät sekä suoritettujen tutkin-
tojen määrät (yhteismäärinä koulutusmuodoittain) ovat myös sitovia tavoitteita.
Myös muut talousarviossa sitovina esitetyt määrälliset, taloudelliset ja laatutavoit-
teet ovat valtuustoon nähden sitovia. Tilivelvollisilla on vastuu asetettujen tavoit-
teiden saavuttamisesta. Hallitukselle raportoidaan ja tavoitteet asetetaan tu-
losyksiköittäin.

Talousarvion rahoitusosan osalta valtuustoon nähden sitova on rahoitusosan
nettotuotto (rahoitustuottojen ja -kulujen erotus).

Investointiosan määrärahat ovat yhtymävaltuustoon nähden sitovia rakennus-
hankkeittain ja irtaimiston ja muun käyttöomaisuuden osalta tulosalueittaisina
hankeryhminä.

10.5

Talousarvio

Kuntayhtymän ulkoinen tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ovat liitteenä.

10.6

Tuloslaskelma

Vuoden 2009 talousarvioehdotuksen mukaan toimintatuotot tuloslaskelmassa
ovat 24,2 milj. euroa, missä on nousua tämänvuotiseen verrattuna 9,1 %. Tuo-
toista merkittävin erä on myyntituotot, 21,7 milj. euroa. Se koostuu pääasiassa

koulutuspalveluiden myynnistä. Myyntituottojen arvioidaan nousevan vuoden 2008 budjetoidusta tasosta noin 1 milj. euroa.

Toimintakulut ovat vuonna 2009 noin 22,7 milj. euroa, jossa on nousua 2,1 milj. euroa (10,3 %). Henkilöstökulut ovat yhteensä 13,9 milj. euroa ja niiden osuus toimintakuluista on 61,4 %.

Toimintakate v. 2009 on 1,555 milj. euroa.

Rahoituskulut on arvioitu ennakoitun korkotason ja lainamäärän mukaan.

Poistot ovat n. 1,1 milj. euroa vuodessa, mikä on noin 4,5 % liikevaihdosta. Vuoteen 2011 mennessä poistot nousevat lähes 1,3 milj. euroon.

Tilikauden tulos vuonna 2009 on talousarvioehdotuksen mukaan 339 982 euroa. Seuraavina vuosina tulosta heikkenee jonkin verran pienenevien opiskelijamäärien ja kasvavien poistojen vuoksi.

Aikaisempien vuosien tuloksesta tehtyjä investointivaroja puretaan investointihankkeiden katteeksi poistoeron vähennyksenä. Poistoeron määrä on noin 220.000 euroa vuodessa ja parantaa tilikauden ylijäämää.

10.7

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka paljon kuntayhtymän varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan nettokassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Vuoden 2009 rahoituslaskelmassa vuosikate on 1.420.777 euroa. Tämä varsinaisella toiminnalla saatava tulorahoitus kattaa investoinneistamme (1,75 milj. euroa) noin 81 %. Varsinaisen toiminnan jälkeen investointien rahoitettavaksi nettokassavirraksi jää vielä 329.223 euroa. Tämä katetaan lainan ottamisella (1 000 000 euroa). Lainamäärä on vuoden 2008 lopussa 2,7 milj. euroa.

Rahoituslaskelman mukaan kassavarojen muutos on suunnitelmakaudella lainarahoituksen avulla vähäinen, mutta suurista investoinneista johtuen maksuvalmius kiristyy ja on myös tilapäislainoitukseen on varauduttava.

Lainojen lyhennykset ovat vuonna 2009 noin 273.000 euroa vuodessa, mikä on noin viidennes vuosikatteesta. Tämän seurauksena investointimahdollisuudet ovat tulevaisuudessa nykyistä huonommat.

10.8

Kuntayhtymän taloutta koskevat tavoitteet ja mittarit

Kuntayhtymän taloudessa, kuten yritystaloudessakin, on kolme keskeistä elementtiä: kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius.

1) Kannattavuus

Yrityksen kannattavuutta mitataan sen tuottaman voiton määrällä. Voitto on yritystoiminnan keskeinen tavoite ja se aiheutuu sijoitetulle pääomalle asetetusta

tuottotavoitteesta. Kannattavalla toiminnalla pystytään parantamaan yrityksen rahoitusrakennetta: vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta.

Kuntayhtymässämme kannattavuutta mitataan toimintakatteesta, vuosikatteesta ja tilikauden tuloksesta johdetuilla tunnusluvuilla ja mittareilla. Näillä tunnusluvuilla kannattavuuttamme voidaan vertailla muihin vastaaviin koulutuskuntayhtymiin.

2) Vakaavaraisuus

Kunnollinen pääomarakenne (vakaavaraisuus) on tärkein edellytys pidemmällä aikavälillä toiminnan jatkumiselle. Se antaa varmuutta, kestäkykyä ja mahdollisuutta panostaa tulevaisuuteen. Hyvä vakaavaraisuus luodaan riittävällä kannattavuudella.

Vakavaraisuutta mitataan omavaraisuusasteella, joka on oman pääoman suhde koko pääomaan.

3) Maksuvalmius

Rahoitusrakenteen toinen elementti, maksuvalmius, kertoo rahan riittävydestä. Sen on riitettävä joka hetki, jotta sitoumukset pystytään täyttämään ajallaan. Hyvä maksuvalmius saavutetaan kannattavalla toiminnalla ja kunnollisella vakaavaraisuudella.

Maksuvalmiutta mitataan yleisesti mittarilla ”Kassan riittävyys pv”. Nimensä mukaisesti se kertoo, montako päivää kassassa olevat varat riittävät kassasta maksujen suorittamiseen.

Yhteenveto talouden mittareista on **liitteenä**.

11 INVESTOINTIOSA

11.1 Yleistä

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille vuoteen 2011 saakka. Rakennushankkeissa kustannusarvioltaan vähintään 100.000 euroa olevat peruskorjaukset käsitellään investointiosassa. Uudisrakentamisessa raja on 10.000 euroa. Irtaimistohankinnat luetaan investointihankkeeksi silloin kun hankinnan tai hankintakokonaisuuden arvonlisäveroton kustannusarvio on 10.000 euroa tai enemmän. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluksi.

Investoinnit vaikuttavat tilikauden tulokseen poistojen kautta: investointi kirjataan kuluksi vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina. Poiston laskentaperusteena on arvonlisäveroton mahdollisella valtionosuudella vähennetty nettoinvestointi. Poistomenettelynä kuntayhtymässämme on tasapoisto ja rakennusten poisto-aika on pääsääntöisesti 30 vuotta. Irtaimen omaisuuden poisto-aika on taloudellisen pitoajan perusteella 3 – 10 vuotta.

Tuloslaskelmavaikutuksen ohella investoinnilla on hyvin merkittävä rahoitusvaikutus. Investointikustannus on maksettava välittömästi toteutusaikanaan. Tähän on käytettävä joko omia varoja (kassavarat) tai vierasta pääomaa (lainaa) tai näitä molempia. Investointiin sitoutuu suuri määrä pääomaa pitkäksi aikaa. Toimialallamme investointi ei suoraan lisää liikevaihtoa, mutta riittävän investointitason ylläpitäminen on edellytys kilpailukyvyyn säilyttämiselle ja markkinoilla pysymiselle.

Kuntayhtymällä on ollut viime vuosina suuria investointihankkeita. Nyt suuri osa toimitiloistamme on täydellisellä peruskorjauksella saatettu vastaamaan nykyisiä ja tulevia tarpeita. Vuosina 2000 – 2008 olemme käyttäneet investointeihin noin 20 milj. euroa. Tämä on pystytty tekemään pääosin omalla rahoituksella. Jatkossa investointien määrä vähenee kun peruskorjausohjelma saadaan valmiiksi.

Vuoden 2009 talousarvion investointiosaan on merkitty 200 000 euron määräraha Kotiteollisuuskujan 3:n peruskorjauksen loppurahoitukseen ja 50 000 euroa kalustohankintoihin. Nämä on budjetoitu jo vuoden 2008 talousarviossa, mutta hankkeen viivästymisen vuoksi kustannuksia jää vielä ensi vuodelle ja vastaava osa vuoden 2008 määrärahasta jää käyttämättä.

11.2 Maarakennusalan konehallin rakentaminen

Ammattiopiston maarakennusalan nuoriso- ja aikuisasteen koulutus on sijoitettu Peltosalmen toimipaikkaan, jonne on saneerattu entisestä konehallista noin 520 neliömetrin toimitilat maarakennuskoneiden huoltoa ja opetusta varten. Tilat ovat nykyisille käyttäjämäärille ahtaat ja epätarkoituksenmukaiset. Toimitilojen rakentaminen tai entisten laajentamiseen on varattu investointisuunnitelmassa 1,2 milj. euroa. Rakentaminen on suunniteltu vuosille 2009 ja 2010.

11.3

Pemon IV- ja rakennustekninen peruskorjaus

Peltosalmen kiinteistöissä ei ole aikaisempien omistajien aikana tehty tarpeellisia peruskorjauksia eikä teknistä varustusta ole pidetty ajan tasalla. Kiinteistöjen

välttämättömään peruskorjaukseen on varattu yhteensä 150 000 euroa vuosille 2008 – 2010. Vuodelle 2013 on merkitty laajempi peruskorjaus, jonka kustannuksista alustava arvio on 1 milj. euroa, mutta tarkempaa selvitystä korjauksen laajuudesta ei ole vielä tehty.

11.4

Hingunniemen investointihankkeet

Hingunniemen kehittämisestä on laadittu tavoitesuunnitelma vuosille 2004 – 2010. Suunnitelmaan sisältyy toiminnallisten tavoitteiden lisäksi myös investointeja. Kiuruveden kaupungin kanssa on sovittu, että Hingunniemen kehittämiseen käytetään lähivuosina Ahonpääntien koulukiinteistön kauppahintaa vastaava summa.

Harjoitusraviradan rakentaminen

Oppilaitoksen ravikoulutuksen tarpeisiin Hingunniemeen rakennetaan 800 metriä pitkä harjoitusravirata. Tämän rata ja Ylä-Savon Hippoksen omistama Ylä-Savon ravivalmennus- ja hevosharrastuskeskus Valkeisilla mahdollistavat korkeatasoisen ravialan koulutuksen Ylä-Savon ammattiopistossa. Kuntayhtymä on vuosina 2003 ja 2005 avustanut omista varoistaan Valkeisten raviradan kaviouran peruskorjausta 40.000 eurolla ja raviradan käytöstä on tehty 10 vuotta voimassa oleva yhteistyösopimus Ylä-Savon Hippos ry:n kanssa. Hingunniemen harjoitusraviradan kustannusarvio on 350.000 euroa. Työt alkoivat keväällä 2008 ja rata valmistuu vuonna 2009.

Ravitallin peruskorjaus

Ravitallin peruskorjaus ja siihen liittyvä lantalan kattaminen ja peruskorjaus on tarkoitus suorittaa vuonna 2010. Kustannusarvio on 100 000 euroa

Kylmän konevaraston rakentaminen

Koneiden ja laitteiden säilytykseen tarvittavan konevaraston rakentaminen on merkitty suunnitelmassa vuodelle 2009. Kustannusarvio on 50 000 euroa.

Hevostarhan ja aitojen peruskorjaus

Hevostarhojen ja aitojen peruskorjaukseen on varattu yhteensä 60 000 euroa vuosille 2008 ja 2009.

Hingunniemen opetuskeittiön ja ruokalan laajennus

Hanke on merkitty vuodelle 2010. Kiuruvedellä annettavan koulutuksen keskitäminen Hingunnimeen edellyttää keittiötilojen ja opiskelijaruokalan laajentamista. Hankkeen alustava kustannusarvio on 350 000 euroa.

11.5

Irtaimistohankinnat

Irtaimiston investointihankintoihin on vuodelle 2009 varattu 400 000 euroa ja vuosille 2010 - 2012 kullekin vuodelle 350 000 euroa.

Yhtymähallituksella on valtuudet talousarvion rajoissa irtaimistohankintoihin leasing-rahoituksella 100 000 euroon asti vuonna 2009.

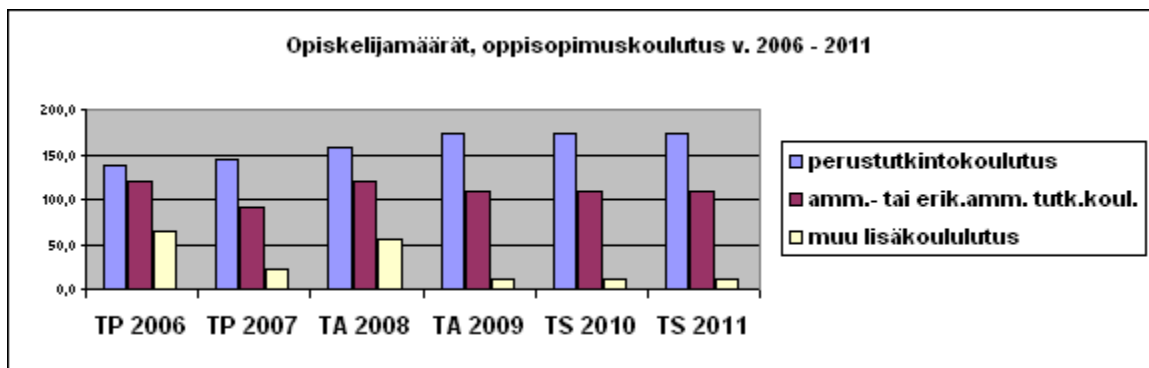
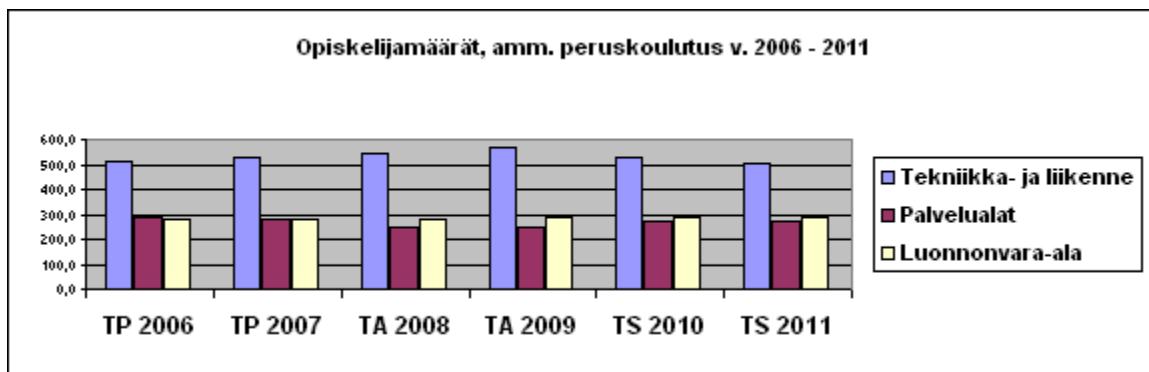
Yhdistelmätaulukko kuntayhtymän investoinneista vuosille 2009 – 2019 on seuraavalla sivulla.

Ylä-Savon ammattiopisto
Opiskelijamäärät TTS 2009 - 2011

1. Amm. peruskoulutuksen tulosalue

Perustutkintokoulutus	TP 2006	TP 2007	TA 2008	TA 2009	TS 2010	TS 2011
Tekniikka- ja liikenne	512,6	526,8	540,9	564,1	530,1	506,3
Palvelualat	286,5	277,7	251,4	244,2	269,6	269,2
Luonnonvara-ala	279,3	283,6	282,5	287,8	291,1	288,1
Yhteensä	1078,4	1088,0	1074,8	1096,1	1090,8	1063,6

Oppisopimuskoulutus	TP 2006	TP 2007	TA 2008	TA 2009	TS 2010	TS 2011
perustutkintokoulutus	137,0	145,0	157	174	174	174
amm.- tai erik.amm. tutk.koul.	120,0	91,5	119	108	108	108
muu lisäkoulutus	65,0	22,5	56	12	12	12
Yhteensä	322,0	259,0	332,0	294,0	294,0	294,0

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2009 - 2011

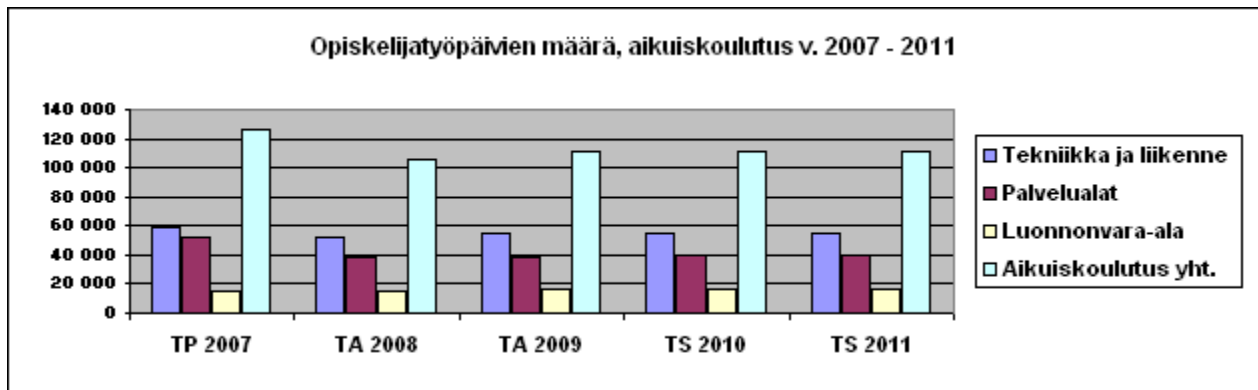
AMMATILLINEN PERUSKOULUTUS

OPISKELIJAMÄÄRÄT PORRASTUSTEKIJÖITTÄIN

	2008			2009			2010			2011		
	20.1.	20.syys	Painotettu	20.1.	20.syys	Pain.	20.1.	20.syys	Pain.	20.1.	20.syys	Pain.
Luonnonvara-ala	276	308	289,3	277	303	287,8	279	308	291,1	276	305	288,1
Maatalousalan perustutkinto (Hingunniemi)	107	121	112,8	108	119	112,6	111	130	118,9	123	130	125,9
Maatalousalan pt. (Pemo)	169	187	176,5	169	184	175,3	168	178	172,2	153	175	162,2
Tekniikka ja liikenne	553	612	577,6	557	574	564,1	538	519	530,1	515	494	506,3
Logistiikan pt.	59	46	53,6	52	54	52,8	53	49	51,3	48	51	49,3
Maanrakennuskoneenkuljetuksen ko	18	32	23,8	31	31	31,0	31	49	38,5	46	50	47,7
Kone- ja metallialan pt.	102	132	114,5	119	127	122,3	122	110	117,0	106	100	103,5
Talotekniikan pt.	40	56	46,7	53	51	52,2	33	18	26,8	33	51	40,5
Autoalan pt.	79	68	74,4	58	60	58,8	57	61	58,7	59	59	59,0
Rakennusalan pt.	98	100	98,8	93	82	88,4	79	66	73,6	61	49	56,0
Puualan pt.	19	21	19,8	15	17	15,8	15	13	14,2	13	6	10,1
Sähköalan pt.	120	106	114,2	102	101	101,6	99	102	100,3	99	94	96,9
Verhoilu- ja sisustusalan pt	18	38	26,3	34	51	41,1	49	51	49,8	50	34	43,3
Matkailu, ravitsemis- ja talousala	94	90	92,3	82	93	86,6	87	104	94,1	95	109	100,8
Catering-alan pt.	33	27	30,5	26	47	34,8	43	55	48,0	48	59	52,6
Hotelli- ja ravintola-alan pt.	61	63	61,8	56	46	51,8	44	49	46,1	47	50	48,3
Sosiaali-, terveyst- ja liikunta-ala	26	33	28,9	32	34	32,8	32	30	31,2	30	34	31,7
Hiusalan pt.	26	33	28,9	32	34	32,8	32	30	31,2	30	34	31,7
Kulttuuriala	48	61	53,4	35	51	41,7	47	46	46,6	34	51	41,1
Audiovisuaalisen viestinnän pt.	38	46	41,3	22	32	26,2	29	30	29,4	18	33	24,3
Käsi- ja taideteollisuusalan pt.	10	15	12,1	13	19	15,5	18	16	17,2	16	18	16,8
Palveluala	46	55	49,8	46	70	56,0	66	75	69,8	51	98	70,6
Laboratorioalan pt.	19	21	19,8	16	32	22,7	15	18	16,3	17	15	16,2
Elintarvikealan pt.	27	34	29,9	30	38	33,3	51	57	53,5	34	83	54,4
Muu ei tutk. johtava koulutus	25	24	24,6	25	30	27,1	28	28	28,0	23	28	25,1
OHVA	19	10	15,3	10	15	12,1	14	15	14,4	10	15	12,1
URA/T	6	14	9,3	15	15	15,0	14	13	13,6	13	13	13,0
KAIKKI YHTEENSÄ	1068,0	1183,0	1115,9	1054,0	1155,0	1096,1	1077,0	1110,0	1090,8	1024,0	1119,0	1063,6

2. Aikuiskoulutuksen tulosalue, opiskelijatyöpäivät

Koulutusala	TP 2007	TA2008	TA 2009	TS 2010	TS2011
Metalli	19 715	17 500	19 700	19 700	19 700
Logistiikka	23 089	9 500	10 300	10 500	10 500
Maarakennus		8 500	10 600	10 000	9 800
Rakennusala	14 433	15 000	14 500	15 000	15 000
Puuala	1 962	1 500			
Tekniikka ja liikenne	59 199	52 000	55 100	55 200	55 000
Yrityspalvelut	41 118	16 000	17 400	18 300	18 300
Ravitsemis ja PuPa		14 000	16 000	16 000	16 000
Tietotekniikka	11 535	8 600	5 200	5 200	5 200
Palvelualat	52 653	38 600	38 600	39 500	39 500
Maatilatalous (PEMO)		8800	9 530	9 600	9 700
Hevostalous (Hingunniemi)		5 700	7 350	7 400	7 400
Luonnonvara-ala yhteensä	14 794	14 500	16 880	17 000	17 100
Aikuiskoulutus yhteensä	126 646	105 100	110 580	111 700	111 600

YLÄ-SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

TALOUSARVIO 2009 JA TALOUSSUUNNITELMA 2009 - 2011

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kuntayhtymän hallinto

Tulosyksikkö/toiminto	TP 2007	TA 2008	TA 2008			
			muutos	TA 2009	Ts 2010	Ts 2011
Toimintatuotot	39 098	40 000	40 000	42 000	42 000	42 000
Toimintakulut	-312 354	-357 600	-357 600	-381 507	-342 129	-342 129
Toimintakate	-273 256	-317 600	-317 600	-339 507	-300 129	-300 129
Poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-273 256	-317 600	-317 600	-339 507	-300 129	-300 129
Muutos %	1,4	16,2		6,9	-11,6	0,0
Kustannuslaskennalliset erät	-3 000					
Kokonaistulos	-276 256					

Kehittämispalvelut ja projektit

Tulosyksikkö/toiminto	TP 2007	TA 2008	TA 2008			
			muutos	TA 2009	Ts 2010	Ts 2011
Toimintatuotot	1 841 563	990 169	990 169	1 694 615	1 625 363	1 319 400
Toimintakulut	-1 962 804	-1 140 669	-1 140 669	-1 861 687	-1 789 495	-1 484 277
Toimintakate	-121 241	-150 500	-150 500	-167 072	-164 132	-164 877
Poistot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-121 241	-150 500	-150 500	-167 072	-164 132	-164 877
Muutos %	-7,9	24,1		11,0	-1,8	0,5
Kustannuslaskennalliset erät	-4 224					
Kokonaistulos	-125 465					

Hallinto- ja tukipalvelut

Tulosyksikkö/toiminto	TP 2007	TA 2008	TA 2008			
			muutos	TA 2009	Ts 2010	Ts 2011
Toimintatuotot	838 480	781 834	3 223 170	3 719 058	3 766 407	3 820 634
Toimintakulut	-4 785 804	-4 548 351	-4 548 351	-5 007 228	-5 142 203	-5 142 093
Toimintakate	-3 947 324	-3 766 517	-1 325 181	-1 288 170	-1 375 796	-1 321 459
Poistot	-618 849	-744 700	-744 700	-813 369	-858 223	-911 650
Tilikauden tulos	-4 566 173	-4 511 217	-2 069 881	-2 101 539	-2 234 019	-2 233 109
Kustannuslaskennalliset erät		35 550	35 550	0	0	0
Kokonaistulos	-4 566 173	-4 475 667	-2 034 331	-2 101 539	-2 234 019	-2 233 109
Muutos %	8,7	-2,0		3,3	6,3	0,0
Kustannuslaskennalliset erät	-266 775					
Kokonaistulos	-4 832 948					

AMMATILLISEN PERUSKOULUTUKSEN TUA

Amm.peruskoulutus	TP 2007	TA 2008	TA 2008			
			muutos	TA 2009	Ts 2010	Ts 2011
Opiskelijat amm. peruskoulutuksessa	1088	1075	1075	1096,3	1096,3	1096,3
Toimintatulot	11 621 816	12 250 279	12 651 579	13 649 694	13 303 725	13 092 262
Toimintamenot	-7 680 455	-8 325 999	-10 282 212	-11 432 337	-11 138 866	-10 963 972
Toimintakate	3 941 361	3 924 280	2 369 367	2 217 357	2 164 859	2 128 290
Suunnitelman mukaiset poistot	-184 130	-176 900	-176 900	-175 997	-191 326	-237 934
Tilikauden tulos	3 757 231	3 747 380	2 192 467	2 041 360	1 973 533	1 890 356
Kustannuslaskennalliset erät 1-3	-1 670 087	-3 650 165	-1 693 952	-1 851 476	-1 957 540	-1 956 283

YLÄ-SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Yhteenveto, tilikauden tulos toiminnoittain

Tulosalue	TP 2007	TA 2008	TA 2008 muutos	TA 2009	Ts 2010	Ts 2011
Kuntayhtymän hallinto	-273 256	-317 600	-317 600	-339 507	-300 129	-300 129
Kehittämishankkeet ja projektit	-121 241	-150 500	-150 500	-167 072	-164 132	-164 877
Hallinto- ja tukipalvelut	-4 566 173	-4 511 217	-2 069 881	-2 101 539	-2 234 019	-2 233 109
Ammatillinen peruskoulutus	3 859 219	3 973 399	2 354 362	2 086 229	2 015 338	1 932 161
Amm. aikuiskoulutus	1 264 861	1 210 674	794 875	995 671	1 014 958	960 335
Rahoitus	-33 234	-161 300	-161 300	-133 800	-133 800	-133 800
Yhteensä	130 176	43 456	449 956	339 982	198 216	60 581

Ylä-Savon koulutus kuntayhtymä

	TP2007	TA2008	Ta2009	TA%	TS2010	TS2011
Toimintatuotot	21 924 949	21 670 782	24 215 240	9,1	23 725 540	23 223 614
Myyntituotot	19 342 690	20 120 229	21 688 695	5,0	21 454 597	21 266 642
Maksutuotot	110 500	36 000	111 200	5,0	114 900	113 892
Tuet ja avustukset	2 148 710	1 248 519	2 118 465	69,7	1 868 513	1 555 300
Muut toimintatuotot	323 047	266 034	296 880	-0,3	287 530	287 780
Vuokrat	260 318	253 634	250 280	-1,5	250 280	250 280
Muut	62 752	12 400	46 600	6,3	37 250	37 500
Toimintakulut	-20 832 124	-20 462 876	-22 660 663	10,3	-22 195 778	-21 753 969
Henkilöstökulut	-12 509 237	-12 542 926	-13 914 450	9,2	-13 459 696	-13 354 731
Palkat ja palkkiot	-9 779 749	-9 689 347	-10 766 010	9,5	-10 547 544	-10 448 548
Henkilösivukulut	-2 842 176	-2 946 679	-3 225 673	7,5	-2 967 121	-2 960 055
Henkilöstökorvaukset	112 688	93 100	77 233	-17,0	54 969	53 871
Palvelujen ostot	-4 119 506	-2 730 800	-4 122 089	8,8	-4 026 248	-3 744 277
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-3 178 963	-3 006 050	-3 354 563	11,0	-3 453 515	-3 419 059
Avustukset	-137 507	-168 250	-223 600	104,4	-223 600	-221 700
Muut toimintakulut	-886 911	-2 014 850	-1 045 961	18,0	-1 032 719	-1 014 202
Vuokrat	-621 223	-1 731 479	-674 860	12,0	-666 746	-650 004
Muut	-265 688	-283 371	-371 101	31,0	-365 973	-364 198
Toimintakate	1 092 825	1 207 906	1 554 577	-5,9	1 529 762	1 469 645
Rahoitustuotot ja kulut	-33 235	-161 300	-133 800	-17,0	-133 800	-133 800
Vuosikate	1 059 590	1 046 606	1 420 777	-4,7	1 395 962	1 335 845
Poistot ja arvonalentum	-929 414	-1 003 150	-1 080 795	3,9	-1 197 746	-1 275 264
Tilikauden tulos	130 176	43 456	339 982	-24,4	198 216	60 581
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	-137 199	-402 453	220 845	9,6	229 093	220 364
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	267 375	445 909	560 827	-13,9	427 309	280 945

YLÄ-SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

TUNNUSLUVUT

TALOUSARVIO 2009 JA TALOUSSUUNNITELMA 2009 - 2011

TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	Tp 2007	Ta 2009	Ts 2010	Ts 2011
Toimintatuotot/toimintamenot %	%	%	%	%
100 x toimintatuotot/toimintamenot	105,2	106,9	106,9	106,8
Toimintakate % liikevaihdosta	5,0	6,4	6,4	6,3
100 * toimintakate/toimintatuotot				
Poisto %				
100 * Poistot käyttöomaisuudesta/käyttötulot	4,2	4,5	5,0	5,5

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Lainanhoitokate	1,0	3,4	3,4	3,3
(Vuosikate+Korkomenot)/Korkomenot+Lainanlyhennykset				
Investointien tulo-rahoitus %	31,0 %	81 %	90 %	382 %
100*Vuosikate/Investointimenot-Rahoitusosuudet)				
Pääomamenojen tulo-rahoitus %	23,9 %	70 %	77 %	214 %
(100 * Vuosikate)/(Investointimenot-Rahoitusosuudet+Antolainojen lisäys+Lainanlyhennykset)				

YLÄ-SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

TALOUSARVIO 2009 JA TALOUSSUUNNITELMA 2009 - 2011

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2007	TA 2008	TA 2009	TS 2010	TS 2011
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	1 059 590	1 046 606	1 420 777	1 395 962	1 335 845
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-3 921 116	-1 915 000	-1 750 000	-1 550 000	-350 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	455 000	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	0	0	0	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-2 406 526	-868 394	-329 223	-154 038	985 845
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	119 683	103 900	103 900	103 900	103 900
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 300 000	1 000 000	1 000 000	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-260 868	-166 700	-273 900	-273 900	-273 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-826 088	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksianto- jen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	127 107	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos	591 115	0	0	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	356 597	0	0	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	1 407 546	937 200	830 000	-170 000	-170 000
Kassavarojen muutos	-998 980	68 806	500 777	-324 038	815 845
Kassavarat 31.12	1 369 260	1 128 566	1 629 343	1 305 305	2 121 150
Kassavarat 1.1	2 368 238	1 197 372	1 128 566	1 629 343	1 555 305
Kassavarojen muutos	-998 978	-68 806	500 777	-324 038	815 845

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä

TTS 2009 - 2011

Investoinnit, v. 2009 - 2013

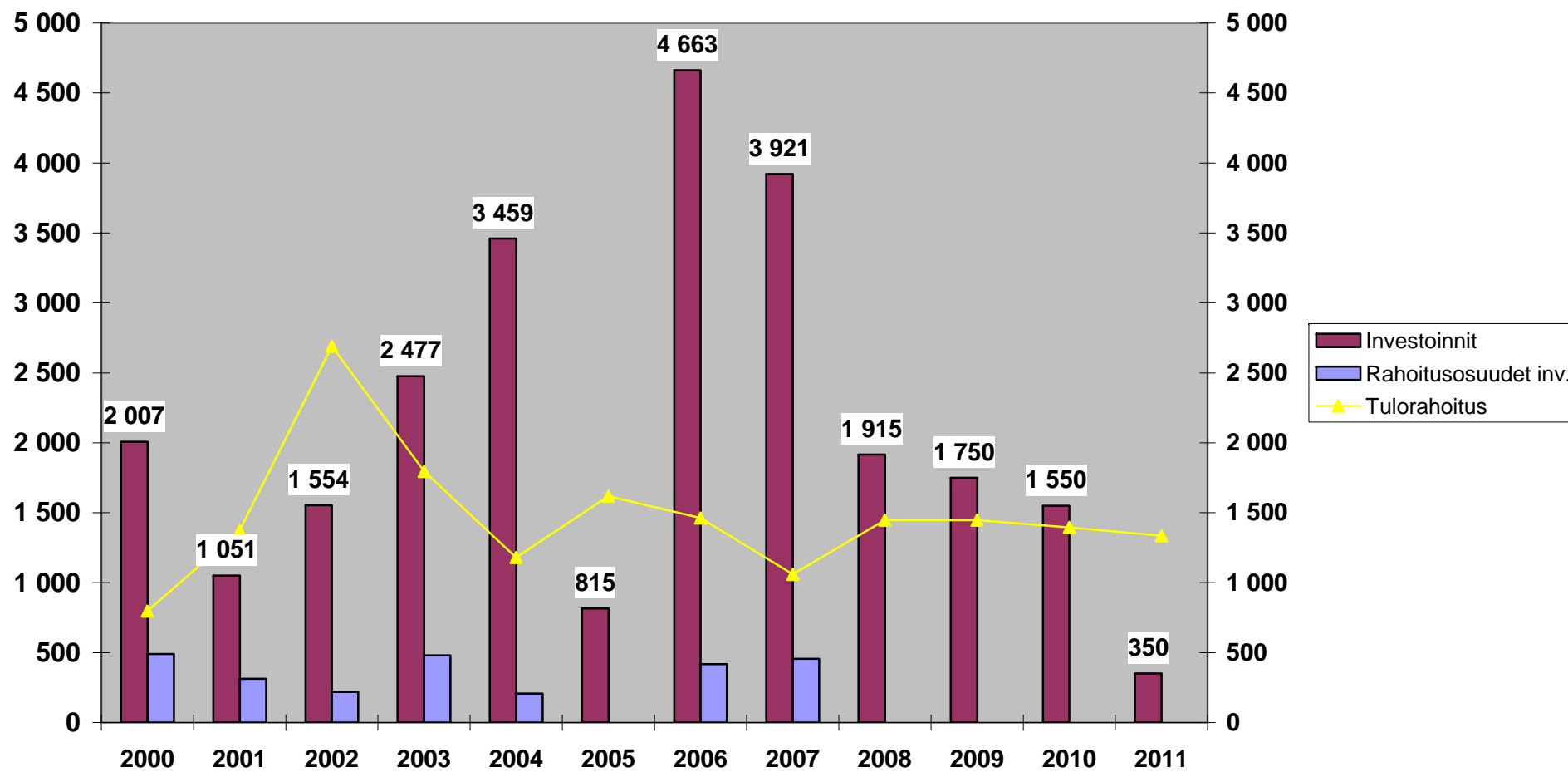
1 000 euroa

30.9.2008

Investointikohde	Al.aika valm.aika	kok.kust.ar- vio Yht. Eur	Ta	Ta	TS	TS	TS	TS	yhteensä/ p. pohja	Poisto- aika v.	Poisto eur./v.
			2008	2009	2010	2011	2012	2013			
Kotiteollisuuskuja 3:n peruskorjaus	2008	1 000 000	1 000	200					1 000 000	30	33 333
Irtaimisto	2009	50 000	50	50					50 000	5	10 000
Asevelik. 4 peruskorjaus "luokkasiipi"	2008	2 100 000	100				1 000	1 000	2 100 000	30	70 000
Mara-hallin rakentaminen, Pemo	2010	1 200 000		600	600				1 200 000	30	40 000
irtaimisto	2010	100 000			100				100 000	5	20 000
Pemon IV-järj. + rak.tek. perusk.		150 000	50	50	50				150 000	30	5 000
Pemon päärakennuksen perusk.	2013	1 000 000						1000	1 000 000	30	33 333
Varaus ennalta arv. Inv.		100 000		100							
Hingunniemi:		910 000	110	350	450	0	0	0			
Harj.raviradan rakentaminen	2008	350 000	80	270				0	350 000	15	23 333
Ravitallin peruskorjaus	2009	100 000			100			0	100 000	20	5 000
Kylmän konevaraston rak.	2009	50 000		50				0	50 000	20	2 500
Hevostarhan ja aitojen peruskorj.	2008	60 000	30	30				0	60 000	15	4 000
Keittiön ja opiskelijaruok. laaj.	2010	350 000			350			0	350 000	30	11 667
Muut v. 2008 investoinnit (alku- per.TA)			305								
Rakennushankkeet yht. 2009-2013		6 610 000	1 615	1 350	1 200	0	1 000	2 000	4 860 000		214 833
Irtaimen omaisuuden hankinnat v. 2008 - 2012			300	400	350	350	350	350	2 100 000		
Kaikki investoinnit v. 2008 - 2013 yhteensä			1 915	1 750	1 550	350	1 350		6 610 000		

Vuonna 2009 yhtymähallituksella on oikeus edelläolevien lisäksi 100 000 euron leasing-rahoitteisiin hankintoihin talousarvion puitteissa.

**INVESTOINNIT V. 2000 - 2011,
yht. 25,5 milj. eur.**

YLÄ-SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ
POISTOSUUNNITELMA

KÄYTTÖMAISUUS	POISTOAIKA		POISTO- JÄRJESTELMÄ
	Suositus	ESITYS	
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet			
Atk-ohjelmat	3 - 5	3 vuotta	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet		3 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 5	3 vuotta	tasapoisto
Ennakkomaksut	3 - 5	3 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoja	ei poistoja	
Rakennukset ja rakennelmat			
Koulu-, hallinto- ja tuotanto- rakennukset	25 - 40 20 - 30	30 vuotta	tasapoisto
Talusrakennukset	15 - 20	20 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 40	30 vuotta	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Maa- ja vesirakenteet	15 - 20	15 vuotta	tasapoisto
Kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	10 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusteet			
Kuljetusvälineet	5 - 10	7 vuotta	tasapoisto
Liikkuvat työkoneet	5 - 10	7 vuotta	tasapoisto
Raskaat koneet (yli 300.000)	10 - 15	10 vuotta	tasapoisto
Muut koneet	5 - 10	5 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v	3 vuotta	tasapoisto
Kalusteet	3 - 5 v	3 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön	mukaan	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoja	ei poistoja	
Muut hyödykkeet	ei poistoja	ei poistoja	
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	ei poistoja	ei poistoja	
Käyttöomaisuusarvopape- rit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoja	ei poistoja	

Poistot omaisuusryhmittäin v. 2007 - 2014
(1000 euroina)

